

RAPORT Z RYNKU

Ceny uprawnień EUA

Sierpień 2023 r. stał pod znakiem dość znaczącej zmienności cenowej, która wystąpiła na rynku uprawnień EUA. Na początku miesiąca rynek kontynuował spadki z lipca z 90 EUR do ok. 81 EUR. W drugiej połowie miesiąca nastąpiło odreagowanie, w wyniku którego ceny wzrosły do ok. 88,5 EUR. Pod koniec sierpnia ceny wróciły jednak do ok. 83 EUR, ukazując bardzo słabe nastroje jakie obecnie panują na rynku. Poniżej zaprezentowano najważniejsze czynniki, które wpłynęły na poziom cen w sierpniu.

PRO-WZROSTOWE:

- Wysokie ceny gazu i energii elektrycznej, które sprawiły, że paliwa kopalne stały się bardziej opłacalne,
- Mniejsza produkcja energii z odnawialnych źródeł (OZE) z powodu mniejszej wietrzności oraz mniejsza aktywność elektrowni jądrowych,
- Wyższe emisje z sektora lotniczego, które były o 20% większe niż rok wcześniej,
- Perspektywy dotyczące przemysłu, który mógł doświadczyć zwiększenia swoich potrzeb zakupowych (ograniczoną liczbą bezpłatnych uprawnień w przyszłości).

PRO-SPADKOWE:

- Spadek emisji z sektora energetycznego o ok. 100 mln ton w 2023 r., co skutkowało mniejszym popytem na uprawnienia,
- Spadek produkcji energii z paliw kopalnych o 29% r/r,
- Niekorzystne dane gospodarcze napływające z całej strefy Euro i Niemiec,
- Perspektywy dotyczące hedgingu wśród producentów energii (spadek potrzeb zakupowych).

Statystycznie ceny uprawnień EUA na rynku spot giełd ICE/EEEX w sierpniu 2023 r. spadły z 85,16 do 84,67 EUR. Średnia ważona cena EUA z 23 transakcyjnych dni sierpnia wyniosła 85,19 EUR. Łączny wolumen obrotów na giełdach ICE i EEX na rynku kasowym wyniósł ok. 60 mln uprawnień. Zmienność cen w sierpniu mierzona stosunkiem zakresu cen do średniej ważonej wyniosła ok. 8,5% (zakres maks./min.: 7,23 EUR). Od stycznia do sierpnia 2023 r. średnia ważona cen wyniosła 86,24 EUR, natomiast średnia arytmetyczna – 86,33 EUR.

W numerze:

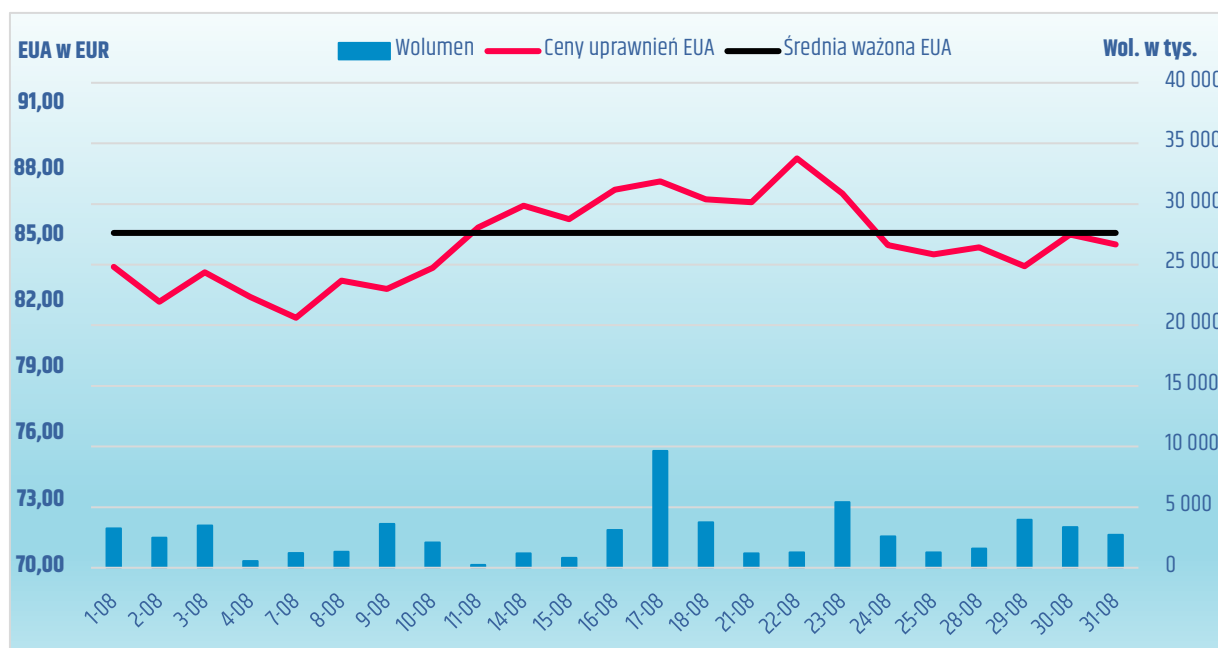
- ▶ Analiza kształtowania się cen uprawnień EUA na rynku wtórnym i pierwotnym w sierpniu
- ▶ Najważniejsze wydarzenia rynkowe sierpnia
- ▶ Podsumowanie konsultacji publicznych dotyczących celu klimatycznego UE na 2040 r.
- ▶ Zakończenie pierwszego globalnego przeglądu ambicji Porozumienia paryskiego (Global Stocktake)
- ▶ Rynek offsetów w walce o zerowe emisje: szansa i wyzwania dla firm w dziedzinie ochrony klimatu
- ▶ Europejskie inicjatywy adaptacyjne na rzecz zdrowia i klimatu
- ▶ Najważniejsze informacje z innych systemów ETS
- ▶ Reforma UK ETS na drodze do zerowej emisji netto: co nowego w brytyjskim systemie handlu emisjami?
- ▶ Pozostałe informacje
- ▶ Kalendarium najważniejszych wydarzeń września 2023 r.

Tabela 1. Notowania cen uprawnień EUA na rynku kasowym (spot – ICE i EEX) oraz terminowym („ICE EUA Futures Dec” dla lat 2023-2029) w dniach od 31 lipca do 31 sierpnia do 2023 r.

Ceny uprawnień EUA (w EUR)								
Data	Spot	Dec23	Dec24	Dec25	Dec26	Dec27	Dec28	Dec29
31.sie.23	84,67	85,76	90,01	93,99	97,87	102,05	106,1	110,15
31.lip.23	85,16	86,67	91,07	94,95	98,37	101,62	104,77	107,92
Zmiana	-0,58%	-1,05%	-1,16%	-1,01%	-0,51%	0,42%	1,27%	2,07%

Źródło: opracowanie własne KOBIZE na podstawie www.barchart.com

Wykres 1. Dienne ceny zamknięcia transakcji uprawnieniami EUA oraz poziom wolumenu na rynku spot giełd EEX oraz ICE w sierpniu 2023 r. [w EUR]

Źródło: Opracowanie własne KOBIZE na podstawie danych z giełd EEX oraz ICE

Analiza kształtowania się cen uprawnień EUA na rynku wtórnym w sierpniu 2023 r.

W pierwszych dniach sierpnia ceny uprawnień EUA kontynuowały spadki, które rozpoczęły się w końcu ubiegłego miesiąca. Warto zaznaczyć, że jeszcze w dniu 25 lipca ceny sięgały 90 EUR, natomiast już 7 sierpnia ich wartość spadła do ok. 81 EUR. Słabe nastroje inwestorów mogły być odbiciem negatywnych dla cen danych. Po pierwsze zaobserwowano spadek emisji z energetyki o ok. 100 mln ton w 2023 r., co w naturalny sposób musiało przełożyć się na spadek popytu na uprawnienia i wielkość hedgingu. Po drugie, czerwcowe dane o produkcji energii z paliw kopalnych wskazują ich 29% spadek rok do roku. Cenom nie sprzyjały również niezbyt optymistyczne dane gospodarcze napływające z całej strefy EURO, a w szczególności z Niemiec, które do końca roku (zdaniem ekspertów) mogą wpaść w recesję. Spadki cen mogły stanowić okazję do stosunkowo tanich zakupów uprawnień, np. przez operatorów instalacji. Już 8 sierpnia ich ceny wzrosły do 83 EUR, a w dniu 22 sierpnia przekroczyły poziom ok. 88,5 EUR. Eksperci zwracają uwagę, że na wyższe ceny uprawnień mogły mieć wpływ wysokie ceny gazu i energii elektrycznej, co sprawiło, że paliwa węglowe mogły stać się bardziej opłacalne w tym przypadku. Dodatkowo wzrostom cen

mogły sprzyjać mniejsza produkcja energii z OZE (mniej wiatru) oraz mniejsza aktywność elektrowni jądrowych. W międzyczasie pojawiły się też bardzo ciekawe dane dotyczące sektora lotniczego - w 2023 r. odnotowano o 20% wyższe emisje z tego sektora niż rok wcześniej, a liczba lotów pasażerskich powróciła do poziomów z 2019 r. Eksperci zwrócili uwagę również na perspektywę dotyczące hedgingu w EU ETS. Ich zdaniem hedging ze strony producentów energii w EU ETS w ciągu najbliższych lat powinien kontynuować trend spadkowy, z uwagi na odejście od paliw węglowych oraz wzrost wykorzystania OZE. Z drugiej strony, sektor przemysłowy może doświadczyć zwiększenia swoich potrzeb zakupowych, z uwagi na coraz niższą liczbę bezpłatnych uprawnień EUA, które otrzyma w przyszłości (ostrzejszy liniowy współczynnik redukcji LRF od 2024 r. czy stopniowe odejście od bezpłatnych uprawnień w sektorach CBAM).

Pod koniec sierpnia rynek ponownie wykazał słabość. Ceny uprawnień znów sięgnęły poziomu ok. 83 EUR. Nawet powrót ich wartości powyżej 84,5 EUR w ostatnim dniu sierpnia nie może zatrzeć słabej końcówki tego miesiąca.

Najważniejsze wydarzenia rynkowe w sierpniu 2023 r.:

1. Zgodnie z opublikowanym przez Austrię projektem aktualizacji Krajowego Planu na rzecz Energii i Klimatu nie wypełni ona wcześniej określonych na wyższym poziomie celów redukcji emisji do 2030 r. W ramach przedłożonego projektu aktualizacji KPEiK Austria zredukuje emisje jedynie o 35% w porównaniu do 2005 r., co oznacza, że nie zostanie spełniony wcześniej zakładany cel redukcji emisji o 48% do 2030 r. Do dnia 31 sierpnia 2023 r. w Austrii prowadzone były konsultacje publiczne, gdzie przedstawiciele stron, jak również grup politycznych i NGOs mogą zgłaszać propozycje mające na celu zwiększenie zakładanego poziomu redukcji emisji. KE ma również przedstawić uwagi do przedstawionego projektu planu, a jego ostateczny format ma zostać przygotowany i przedłożony do KE do czerwca 2024 r.¹ (**5 lipca**)
2. Zdaniem analityków coraz niższe ceny za uprawnienia do emisji obowiązujące w brytyjskim systemie handlu uprawnieniami do emisji (UK ETS) zwiększają prawdopodobieństwo, że eksport stali z Wielkiej Brytanii zostanie obciążony dodatkowymi opłatami za emisję CO₂ z tytułu obowiązywania podatku granicznego CBAM w EU ETS. Co do zasady państwo eksportujące produkt z listy CBAM do UE musi pokryć różnicę w cenie za emisję w stosunku do ceny za emisję obowiązującą w EU ETS. Przykładowo, jeżeli obecnie cena UKA wynosi ok. 40 GBP² (ok. 47 EUR), a cena w EU ETS sięga ok. 83 EUR, to importer z UE musi dopłacić w ramach CBAM ok. 36 EUR. Mechanizm CBAM w UE ma zacząć obowiązywać od 2026 r.³ Rząd Wielkiej Brytanii przeprowadził w tym roku publiczne konsultacje w sprawie polityki wspierania brytyjskiego przemysłu w procesie dekarbonizacji, w tym ewentualnego wprowadzenia opłaty granicznej za emisję CO₂ w Wielkiej Brytanii. Wielka Brytania uruchomiła własny rynek uprawnień do emisji dwutlenku węgla UK ETS w 2021 r., po opuszczeniu UE. Ceny uprawnień do emisji w UK ETS przez dłuższy czas dotrzymywały kroku ich unijnym odpowiednikom. Od II kwartału br. nastąpiło jednak ich gwałtowne załamanie.⁴ Więcej na temat brytyjskiego systemu w dalszej części raportu. (**3 sierpnia**)
3. Rząd niemiecki uzgodnił podniesienie cen uprawnień do emisji w krajowym niemieckim systemie handlu emisjami w sektorze budynków i transportu z obecnej ceny 30 EUR do 40 EUR (za tonę emisji) w 2024 r. oraz do 50 EUR w 2025 r. Podwyżka ta oznacza, że konsumenci będą płacili o 3 eurocenty więcej za gaz lub paliwo na litrze. Niemcy mają wprowadzić specjalny mechanizm bonusowy dla konsumentów (tzw. *Klimageld*), czyli społeczny mechanizm, który ma zwiększyć akceptację dla wzrostu ceny za emisje CO₂. W propozycji jednak nie określono w jakiej formie będzie on funkcjonował. Przedstawiciele Partii FDP (Wolna Partia Demokratyczna) opowiadają się za wprowadzeniem zryczałtowanej kwoty na mieszkańca, a SPD (Socjaldemokratyczna Partia Niemiec) za wprowadzeniem ulg w zależności od poziomu zamożności i dochodów. W 2026 r. cena za emisje CO₂ może wzrosnąć do 65 EUR/tonę. Od 2027 r. krajowy niemiecki system handlu emisjami ma zostać połączony z systemem handlu dla sektora transportu i budynków (ETS2), w którym należy spodziewać się wyższych cen za emisje CO₂ niż w niemieckim systemie handlu uprawnieniami do emisji (ETS 1).⁵ (**9 sierpnia**)
4. Polska złożyła do Trybunału sprawiedliwości 6 skarg będących elementem wdrożenia Pakietu „Fit for 55” ws.:
  - ▶ podwyższenia unijnego celu redukcji emisji gazów cieplarnianych

¹ <https://www.euractiv.com/section/politics/news/austrias-2030-climate-targets-wont-be-met-on-time/>

² Według notowań kontraktów daily future (rynek spot) na giełdzie ICE z dnia 11 września br.

³ Więcej na temat podatku od emisji CO₂ CBAM można przeczytać w „G02.50. Klimat. Środowisko. Gospodarka.” nr 3, 2022, CAKE/KOBIZE.

⁴ <https://www.reuters.com/world/europe/uk-carbon-price-plunge-raises-risk-green-levies-exports-eu-2023-08-03/>

⁵ <https://www.bloomberg.com/news/articles/2023-08-09/germany-to-raise-carbon-price-to-40-in-2024-50-in-2025#xj4y7vzkg;>
<https://www.cleaneenergywire.org/news/german-government-committed-returning-co2-price-revenues-citizens-media-report>

- ▶ zmniejszenia liczby bezpłatnych uprawnień na rynku EU ETS dostępnych na rynku.
- ▶ ingerencji w gospodarkę leśną krajów unijnych.

Ponadto przedłożono skargi na kolejne dwa akty prawne:

- ▶ Rozporządzenie PE i Rady UE ustanawiającego mechanizm dostosowywania cen na granicach z uwzględnieniem emisji CO₂ CBAM (wprowadzenie opłat za emisje wbudowane w sektorach nim objętych (tj. cement, stal, aluminium, energia elektryczną).
- ▶ Dyrektywy PE i Rady UE zmieniającej dyrektywę ustanawiającą system handlu przydziałami emisji gazów cieplarnianych w Unii oraz decyzję UE w sprawie ustanowienia i funkcjonowania rezerwy stabilności rynkowej dla unijnego systemu handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych.

Uzasadnieniem dla przedłożonych skarg jest m.in. wpływ proponowanej legislacji na bezpieczeństwo energetyczne kraju, a uzasadnieniem do podjętych działań jest również przyjęcie niewłaściwej podstawy prawnej i zastąpienie zasady jednomyślności zasadą większości przy procedowaniu rozporządzenia CBAM, co ma mieć wpływ na wzrost kosztów importowanych produktów, a w przypadku dyrektywy EU ETS podkreślono, że nie przeprowadzono szczegółowych analiz w sprawie tego, jak zmiana dyrektywy może wpłynąć na obniżenie poziomu bezpieczeństwa energetycznego państw członkowskich UE.^{6,7,8} **(9 sierpnia)**

5. KE zatwierdziła, zgodnie z unijnymi zasadami pomocy publicznej, niemiecki program o wartości 6,5 mld EUR, mający na celu częściowe zrekompensowanie energochłonnym przedsiębiorstwom, ryzyka ucieczki emisji z powodu wyższych cen paliw wynikających z niemieckiego systemu handlu uprawnieniami do emisji. Program obejmuje koszty poniesione w latach 2021-2030 i ma na celu zmniejszenie ryzyka ucieczki emisji, w przypadku której

firmy przenoszą swoją produkcję do krajów o mniej rygorystycznych przepisach dotyczących emisji. Skutkuje to zwiększoną emisją gazów cieplarnianych na całym świecie. Program ten przyniesie korzyści firmom działającym w sektorach i podsektorach wymienionych na liście sektorów narażonych na ucieczkę emisji w ramach EU ETS. Rekompensata zostanie przyznana kwalifikującym się przedsiębiorstwom poprzez częściowy zwrot dodatkowych kosztów poniesionych w poprzednim roku, a ostateczna płatność zostanie dokonana w 2031 r. Poziom rekompensaty wynosi od 65% do 95% kosztów, w zależności od intensywności emisji beneficjentów. Kwota pomocy określana jest na podstawie wskaźników paliwowych oraz cieplnych. W celu uzyskania rekompensaty beneficjenci będą zobowiązani do zainwestowania co najmniej 50% (a od 2025 r. co najmniej 80%) kwoty pomocy w działania określone w ich "systemie zarządzania energią" określającym cele w zakresie efektywności energetycznej i strategię ich osiągnięcia lub dekarbonizację ich procesów produkcyjnych.⁹ **(10 sierpnia)**

6. Emisje CO₂ z produkcji energii elektrycznej w Belgii zwiększyły się o 13% w okresie od lutego do lipca 2023 r. w porównaniu do tego samego okresu w 2022 r. Wzrost emisji CO₂ w Belgii w tym okresie był spowodowany zamknięciem dwóch reaktorów jądrowych tj. Doel 3 - 23 września 2022 r. i Tihange 2 - 1 lutego 2023 r. Zamknięcie reaktorów spowodowało lukę 2GW w produkowanej dotychczas w sposób niemal zeroemisyjny energii, co miało wpływ na całkowity poziom emisji w związku z koniecznością produkcji energii. Zgodnie z opracowaniem opublikowanym

⁶ <https://www.gov.pl/web/klimat/polska-zaskarzyla-do-tsue-kolejne-dwa-akty-prawne-bedace-czescia-pakietu-fit-for-55>

⁷ https://twitter.com/moskwa_anna/status/1680988638870380551

⁸ <https://www.rp.pl/abc-firmy/art38924221-rzad-pis-skarzy-do-tsue-czesc-pakietu-fit-for-55>

⁹ https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_23_4105

przez Uniwersytet z Gentu wskaźnik emisji CO₂ w tym samym okresie wzrósł ze 148 g do 168 g CO₂/kWh.^{10,11} (**13 sierpnia**)

7. Zgodnie z danymi Eurostat w pierwszym kwartale 2023 r. emisje gazów cieplarnianych w gospodarce UE wyniosły 941 mln ton ekw. CO₂, co stanowi spadek o 2,9% w porównaniu z tym samym okresem w 2022 r., kiedy wyemitowano 969 mln ton CO₂ ekw. Warto zauważyć, że w tym czasie nastąpił wzrost PKB UE o 1,2%. W I kwartale 2023 r. największy poziom emisji odnotowano w sektorach: gospodarstw domowych (24%), przetwórstwa przemysłowego (20%), produkcji energii elektrycznej i dostaw gazu (19%), rolnictwie (13%), transporcie i gospodarce magazynowej (10%). W porównaniu do 2022 r. emisje zmniejszyły się w pięciu z dziewięciu sektorów gospodarki, a największy spadek odnotowano w sektorze dostaw energii elektrycznej i gazu (-12,3%), natomiast sektorem w którym emisje wzrosły był sektor transportu i magazynowania.

- ▶ W pierwszym kwartale 2023 r. w porównaniu do pierwszego kwartału 2022 r. emisje obniżyły się w 21 państwach czł. za wyjątkiem: Irlandii (+1,9%), Łotwy (+7,5%), Słowacji (+1,9%), Danii (+1,7%), Szwecji (+1,6%) oraz Finlandii (0,3%), gdzie odnotowano wyższe emisje, przy jednoczesnym wzroście PKB. Najwyższy spadek emisji gazów cieplarnianych odnotowano w Bułgarii (-15,2%), Estonii (-14,7%) oraz Słowenii (-9,6%).

- ▶ Spośród 21 państw czł., w których emisje gazów cieplarnianych zostały obniżone, w sześciu z nich tj. w Czechach, Estonii, na Litwie, w Luxemburgu, na Węgrzech i w Polsce, obniżeniu uległ również PKB.¹² (**16 sierpnia**)

8. KE opublikowała rozporządzenie wykonawcze w, którym określono zasady dotyczące wdrożenia CBAM, czyli mechanizmu dostosowywania cen na granicach, z uwzględnieniem emisji CO₂ dla fazy przejściowej

obowiązującej od 1 października 2023 r. do końca 2025 r. Rozporządzenie szczegółowo określa tymczasowe obowiązki sprawozdawcze dla unijnych importerów towarów objętych mechanizmem CBAM, a także przejściową metodologię obliczania emisji wbudowanych uwalnianych podczas procesu produkcji towarów objętych mechanizmem CBAM. Początkowo mechanizm CBAM będzie miał zastosowanie do importu i produkcji towarów, których produkcja jest wysokoemisyjna i najbardziej narażona na ryzyko ucieczki emisji (tj. cement, żelazo i stal, aluminium, nawozy, energia elektryczna i wodór). Po rozszerzeniu zakresu CBAM i po jego pełnym wdrożeniu ma on obejmować ponad 50% emisji w sektorach objętych EU ETS. W celu wsparcia dla importerów w UE oraz producentów w innych państwach opublikowano również szczegółowe [wytyczne](#) dotyczące praktycznego wdrażania przepisów. W pierwszym roku wdrożenia CBAM, przedsiębiorstwa będą miały możliwość wyboru sposobu sprawozdawania:

- pełne raportowanie zgodnie z nową metodologią (tzw. metoda UE),
- raportowanie w oparciu o równoważne systemy krajowe państw trzecich
- raportowanie w oparciu o wartości referencyjne.

Importerzy zostali zobowiązani do zbierania danych dotyczących importowanych towarów już od IV kwartału 2023 r., czyli od 1 października 2023 r., a pierwsze sprawozdania powinny zostać złożone do końca stycznia 2024 r.¹³ W okresie przejściowym nie będą pobierane opłaty wyrównawcze od przedsiębiorstw, a wymagane będzie jedynie przedłożenie sprawozdań. W momencie wejścia w życie systemu tj. od 1 stycznia 2026 r. importerzy będą zobowiązani, co roku raportować ilość towarów przywiezionych do UE w roku poprzednim oraz przedstawiać raporty z ich emisji wbudowanych. Następnie będą

¹⁰ [Belgia emituje więcej CO₂ z powodu zamknięcia reaktorów jądrowych \(wnp.pl\): <https://www.brusselstimes.com/644469/nuclear-phase-out-increases-co2-emissions-from-electricity-generation>](https://www.brusselstimes.com/644469/nuclear-phase-out-increases-co2-emissions-from-electricity-generation)

¹¹ <https://www.belganewsagency.eu/belgian-emits-much-more-co2-due-to-closure-of-nuclear-reactors>

¹² <https://ec.europa.eu/eurostat/en/web/products-eurostat-news/w/ddn-20230816-1>

¹³ Od 1 stycznia 2025 r. w ramach CBAM akceptowany będzie jedynie sposób pierwszy raportowania (metoda UE).

zobowiązani do umarzenia odpowiedniej liczby certyfikatów CBAM, których cena będzie obliczana w zależności od średniej tygodniowej ceny aukcyjnej na rynku uprawnień do emisji EU ETS wyrażonej w EUR/tonę wyemitowanego CO₂. Stopniowe wycofywanie bezpłatnych przydziałów w sektorach CBAM w ramach EU ETS będzie odbywać się równoległe ze stopniowym wprowadzaniem mechanizmu CBAM w latach 2026-2034 w UE.¹⁴ **(17 sierpnia)**

9. UE osiągnęła cel wypełnienia magazynów gazu do 90% pojemności, a więc już na 2,5 miesiąca przed wcześniej określonym ostatecznym terminem przypadającym 1 listopada 2023 r. Termin do którego państwa czł. są zobowiązane do zapelnienia magazynów gazu został wyznaczony w czerwcu 2022 r. w rozporządzeniu w sprawie ustalenia celu magazynowania gazu dla UE w wysokości 90% do dnia 1 listopada każdego roku¹⁵. Celem wprowadzonego rozporządzenia było zabezpieczenie bezpieczeństwa dostaw gazu w Europie przed zimą, w konsekwencji kryzysu energetycznego, jako że mogą one pokryć do 1/3 zapotrzebowania na gaz w UE. Poziom zmagazynowanego gazu wyniósł 1024 TWh lub 90,12% pojemności magazynowej, co odpowiada 93 mld m³ gazu ziemnego. Jednocześnie rozporządzenie w sprawie ograniczenia zapotrzebowania na gaz z sierpnia 2022 r.¹⁶ spowodowało spadek zużycia gazu w UE o 18% w okresie od sierpnia 2022 r. do maja 2023 r., a wymogi dotyczące ograniczenia zapotrzebowania na gaz zostało przedłużone na kolejny rok.¹⁷ **(18 sierpnia)**
10. Zdaniem analityków stopniowe wycofywanie bezpłatnych przydziałów uprawnień do emisji w związku z reformą systemu EU ETS od 2026 r. spowoduje zmiany w strategiach hedgingowych linii lotniczych w sprawie zakupu EUA i będzie prowadziło do zabezpieczania pozycji uprawnień na kolejne

lata. Pierwszy przydział bezpłatnych uprawnień ustalony w 2011 r. był ustanowiony na poziomie 95% emisji z lat 2004-2006. Od 2012 r. obowiązywał 85% poziom bezpłatnego przydziału uprawnień do emisji dla linii lotniczych objętych systemem EU ETS w związku z decyzją „stop the clock” (mającego na celu oczekiwanie na przyjęcie międzynarodowego środka obowiązującego dla sektora lotniczego). Systemem EU ETS nadal będą objęte loty wewnątrz UE (oraz loty ze Szwajcarii i Wielkiej Brytanii), ale nie będą objęte loty z UE poza jej obszar. Zdaniem analityków, konsekwencją wycofania bezpłatnych przydziałów uprawnień i koniecznością ich zakupu na rynku, może być wzrost cen kosztów paliwa dla linii lotniczych o ok. 70% w perspektywie 2030 r. Emisje z sektora lotniczego stanowią ok. 4% wszystkich emisji w EU ETS, ale emisje w tym sektorze konsekwentnie rosną z roku na rok, np. w 2022 r. wyemitowano 44,9 mln ton rocznie i nadal jest to mniej niż w okresie przed Covid-19. Warto zauważyć, że w 2022 r. przyznano 23,3 mln uprawnień bezpłatnie, jednak z powodu coraz wyższych emisji sektor ten był zmuszony do zakupu dodatkowych uprawnień do emisji.¹⁸ **(21 sierpnia)**

11. Niemcy mogą mieć problem z osiągnięciem celu redukcji emisji o 65% do 2030 r. w porównaniu do 1990 r. oraz neutralności klimatycznej do 2045 r. zgodnie z raportem Federalnej Agencji Środowiska (UBA). Rząd Niemiec zaplanował 130 działań w różnych sektorach mających na celu osiągnięcie celów redukcji emisji. Co istotne, cele w sektorze transportu i budynków nie zostały osiągnięte na odpowiednim poziomie. W sektorze budynków zabrakło 35 mln ton redukcji emisji w porównaniu do przyjętego celu na 2030 r., a w sektorze transportu odnotowano przekroczenie emisji o 117-197 mln ton w porównaniu do określonego

¹⁴ [Commission adopts detailed reporting rules for the Carbon Border Adjustment Mechanism's transitional phase \(europa.eu\); https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_23_4186](https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_23_4186)

¹⁵ [Rozporządzenie Rady \(UE\) 2022/1032 z dnia 29 czerwca 2022 r. w sprawie zmiany rozporządzeń \(UE\) 2017/1938 i \(WE\) nr 715/2009 w odniesieniu do magazynowania gazu.](#)

¹⁶ [Rozporządzenie Rady \(UE\) 2023/706 z dnia 30 marca 2023 r.](#)

[zmieniające rozporządzenie \(UE\) 2022/1369 w odniesieniu do przedłużenia okresu zmniejszenia zapotrzebowania w kontekście środków zmniejszających zapotrzebowanie na gaz oraz w odniesieniu do zwiększenia sprawozdawczości i monitorowania realizacji tych środków.](#)

¹⁷ https://energy.ec.europa.eu/news/eu-reaches-90-gas-storage-target-ahead-winter-2023-08-18_en

¹⁸ <https://carbon-pulse.com/217167/>

rządowego celu redukcji emisji. Zgodnie z raportem UBA Niemcy zarówno na podstawie obecnego, jak i planowanego przez rząd scenariusza, nie zdołają wywiązać się z zobowiązań do redukcji emisji gazów cieplarnianych w takim stopniu, aby osiągnąć neutralność klimatyczną do 2045 r. w porównaniu do 1990 r. (w obecnym scenariuszu osiągnięty zostanie poziom 82% redukcji emisji, przy zakładanym przez rząd 86% celu). Jednym z powodów braku osiągnięcia zakładanych celów redukcyjnych było złagodzenie ustawy z czerwca br. mającej na celu wycofanie olejowych i gazowych systemów grzewczych od 2024 r. Sektor transportu odpowiada za 2/3 emisji, które powinny zostać zredukowane, a wprowadzone przez rząd cele i środki w postaci dotowanych biletów kolejowych, opłat za emisję CO₂ dla samochodów ciężarowych czy zwiększonego poziomu pracy z domu były również zbyt optymistyczne. Zdaniem Bridgitte Knopf, wiceprzewodniczącej Rady w podjętych działaniach zabrakło uwzględnienia odniesień do transportu samochodami osobowymi. Organizacja non-profit Deutsche Umwelthilfe (DUH) w odpowiedzi na te zarzuty zaproponowała wprowadzenie ograniczenia prędkości na autostradach w Niemczech (tam gdzie ich jeszcze nie wprowadzono) oraz zredukowanie dotacji rządowych w postaci ulg podatkowych na zakup samochodów służbowych.¹⁹ **(22 sierpnia)**

12. Francja ogłosiła dekret, w którym czasowo - do końca 2024 r. - wydłużono czas pracy dwóch elektrowni węglowych, tj. Cordemais o mocy 1,2 GW (EDF) oraz elektrowni St-Avoid o mocy 600 MW (GazelEnergie), która miała być zamknięta w marcu 2022 r, ale umożliwiono jej ponowne uruchomienie od października 2022 r. Dekret tymczasowo zwiększa limit emisji dla elektrowni opalanych paliwami kopalnymi do 1800 ton ekw. CO₂/MW w okresie od 1 kwietnia 2023 r. do 31 grudnia 2024 r., podczas gdy próg ten został ustalony na poziomie 700 ton ekw. CO₂/MW w ustawie o energii i klimacie

z 2019 r. i pozwoli elektrowniom węglowym na pracę przez dodatkowe 500 godzin podczas nadchodzącej zimy. Zgodnie z nowym dekretem wydłużono czas pracy dwóch działających we Francji elektrowni węglowych Dekret został wydany już po raz drugi (poprzedni ogłoszono we wrześniu 2022 r.) w obliczu "niezbędnego zapewnienia bezpieczeństwa dostaw energii w obecnej wyjątkowej sytuacji". W ramach wydanego w tym roku dekretu zwiększono również cenę jaką elektrownie będą musiały ponieść w celu kompensacji emisji - z 40 EUR/ tonę do 50 EUR /tonę.²⁰ **(25 sierpnia)**

13. Komisarz ds. Klimatu Frans Timmermans zrezygnował ze stanowiska Wiceprzewodniczącego KE ds. Europejskiego Zielonego Ładu i obecnie jego funkcję tymczasowo przejął Wiceprzewodniczący KE Maros Sefcovic. Zgodnie z najnowszymi informacjami Komisarzem wybranym do przejęcia tego stanowiska, czyli komisarzem desygnowanym ds. Klimatu został Wopke Hoekstra. Nowy komisarz pochodzi z Holandii i pełnił funkcję wicepremiera oraz ministra spraw zagranicznych. Komisarz ds. Działań w zakresie Klimatu ma zapewnić szereg działań m.in. wdrożenie Europejskiego Prawa o Klimacie (ang. *European Climate Law*), prowadzić negocjacje klimatyczne w ramach Konwencji UNFCCC oraz przygotowania w celu określenia nowego celu redukcji emisji na 2040 r. dla UE, jak również zapewnić wdrożenie i implementację systemu EU ETS, Społecznego Funduszu Klimatycznego (ang. *Social Climate Fund*), ESR (ang. *Effort Sharing Regulation*), LULUCF (ang. *Land use, land use change and Forestry*), a także wspomagać przyjęcie aktów związanych z klimatem dotyczących m.in. F-gazów i substancji zubożających warstwę ozonową oraz pochłaniania (ang. *Carbon Removal Certification Framework*). Kandydatura Wopke Woekstra musi zostać jeszcze zaakceptowana przez Parlament Europejski.²¹ **(26 sierpnia)**

¹⁹ <https://www.reuters.com/business/environment/germanys-climate-efforts-not-enough-hit-2030-targets-experts-say-2023-08-22/>

²⁰ <https://www.argusmedia.com/en/news/2482776-france-allows-coal-plants-to-operate-until-end2024>

²¹ <https://www.politico.eu/article/wopke-hoekstra-eu-commission-netherlands-timmermans-climate-action/>

Kształtowanie się cen uprawnień EUA i EUAA na rynku pierwotnym

W sierpniu w ramach rynku pierwotnego, przeprowadzono 21 aukcji uprawnień EUA (wszystkie na platformie aukcyjnej giełdy EEX). Sprzedano łącznie blisko 26,8 mln uprawnień do emisji, po średniej ważonej cenie 84,78 EUR. Współczynnik popytu do podaży uprawnień, tzw. cover ratio, na wszystkich aukcjach EUA i EUAA wyniósł 2,81²².

Aukcje polskich uprawnień

W sierpniu 2023 r. giełda EEX, w imieniu Polski, przeprowadziła trzy aukcje w ramach systemu EU ETS, na których sprzedano ponad 4 mln polskich uprawnień EUA po średniej cenie 84,49 EUR. Środki uzyskane ze sprzedaży uprawnień na aukcji wyniosły ok. 440 mln EUR. Polska aukcja wzbudziła dość duże zainteresowanie kupujących, na co wskazuje ich wysoki udział (średnio 17 podmiotów) oraz wysoki zgłoszony wolumen (średni współczynnik cover ratio był bliski liczby 3,0).

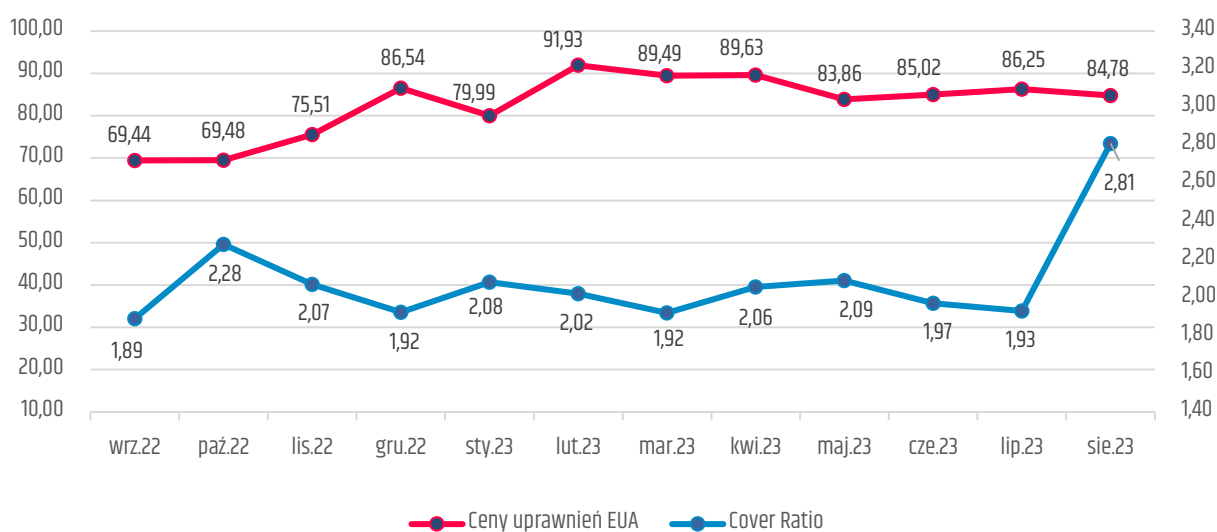
Tabela 2. Statystyka aukcji polskich uprawnień EUA w sierpniu 2023 r.

Aukcja PL	Cena rozliczenia w EUR/EUA	Liczba oferowanych EUA	Przychód w EUR	Zapotrzebowanie na EUA	Cover ratio*	Liczba uczestników
2 sierpnia	81,88	1 338 000	109 555 440	3 957 500	2,96	17
16 sierpnia	87,01	1 338 000	116 419 380	3 715 500	2,78	18
30 sierpnia	84,57	1 344 500	113 704 365	4 140 000	3,08	17
Suma / Średnia	84,49	4 020 500	339 679 185	11 813 000	2,94	17

* całkowite zapotrzebowanie na uprawnienia, zgłoszone przez uczestników aukcji dzielone przez liczbę oferowanych uprawnień

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych EEX

Wykres 2. Średniomiesięczne ważne ceny uprawnień EUA osiągnięte na aukcjach (lewa oś) oraz współczynniki popytu do podaży – tzw. cover ratio (prawa oś) w okresie ostatniego roku.

Źródło: Opracowanie własne KOBIZE na podstawie danych z giełdy EEX oraz ICE

²² Obliczono średni ważony współczynnik popytu do podaży, czyli stosunek wolumenu zleceń do wolumenu oferowanego na aukcji.

Podsumowanie konsultacji publicznych dot. celu klimatycznego UE na 2040 r.

Komisja Europejska opublikowała wyniki otwartych konsultacji publicznych, których celem było uzyskanie od zainteresowanych podmiotów i obywateli państw czł. UE opinii i ocen merytorycznych dotyczących celów klimatycznych UE na rok 2040, w tym wyzwań i szans dla wszystkich sektorów gospodarki. Konsultacje odbyły się w okresie od 31 marca do 23 czerwca 2023 r. KE umożliwiła wyrażenie swojej opinii poprzez kwestionariusz, ogólnie dostępny online oraz poprzez przekazanie własnych ocen, analiz i innego rodzaju dowodów uzasadniających wyrażane stanowisko. Szczególnie ta druga opcja dała możliwość przekazania obszerniejszej opinii i właśnie z niej skorzystało działające w KOBiZE Centrum Analiz Klimatyczno-Energetycznych (CAKE), które przekazało wyniki swoich analiz modelowych wykonanych w ramach projektu LIFE VII EW 2050. Zebrane opinie, oceny i wyniki analiz zostaną wykorzystane przez Komisję w przygotowywanej ocenie skutków regulacji (ang. *impact assessment*) dotyczących celu klimatycznego na 2040 r., obejmującą także analizę transformacji sektorowych niezbędnych do osiągnięcia tego celu.

W części obejmującej konsultacje publiczne z wykorzystaniem kwestionariusza otrzymano 903 odpowiedzi, z czego jako prawidłowe odpowiedzi uwzględniono głosy 879 respondentów, w tym obywateli, organizacji i instytucji akademickich. Najwięcej odpowiedzi pochodziło od indywidualnych obywateli państw

członkowskich (ponad 54%), w dalszej kolejności uplasowały się stowarzyszenia przedsiębiorstw i same przedsiębiorstwa (w obu grupach udział wyniósł ok. 13%) oraz organizacje pozarządowe (7,5%). Najwięcej odpowiedzi pochodziło z Niemiec (27%) i Belgii (15%). W części obejmującej możliwość przesłania obszerniejszej opinii wg własnego uznania zebrano 579 odpowiedzi. Opracowanie Komisji uwzględniające wyniki przeprowadzonych konsultacji powinno pojawić się w pierwszym kwartale 2024 r.

Wyniki te będą miały wpływ na kształtowanie przyszłej polityki klimatycznej UE. Konsultacje wyraźnie pokazały, że istnieje silne pragnienie zdecydowanego działania w kierunku redukcji emisji gazów cieplarnianych i osiągnięcia neutralności klimatycznej w UE do 2040 r.

Poniżej przedstawiono podsumowanie kluczowych wyników i wniosków z części.

1) Poziom ambicji

Znacząca większość respondentów (73%, czyli 598 podmiotów i osób) opowiada się za przyspieszeniem działań mających na celu redukcję emisji gazów cieplarnianych. Wśród obywateli UE, ten odsetek wynosił nawet 80% (369 odpowiedzi). Tylko 18% (66 podmiotów i osób) opowiadało się za utrzymaniem obecnego tempa działań, a zaledwie 3% (14 odpowiedzi) za ich spowolnieniem.

Tabela 3. Kluczowe wyniki konsultacji publicznych dotyczących celu klimatycznego UE na rok 2040 (1/2)

Kategoria	Za przyspieszeniem	Za utrzymaniem obecnego tempa	Za spowolnieniem	Średni cel redukcyjny	Podejście do roli pochłaniaczy (carbon removals)		3 oddzielne cele: GHG-AFOLU-CCS/DACCS
					Kluczowe	Ograniczone	
Ogółem	73%	18%	3%	-77.3%	47%	36%	54%
Obywatele UE	80%	8%	3%	-	50%	62%	-
Organizacje	64%	18%	3%	-	47%	38%	-

Źródło: Opracowanie własne KOBiZE

Wnioski: Wyraźnie rysuje się silne przekonanie o dążeniu do zdecydowanych działań w kierunku redukcji emisji gazów cieplarnianych, co z pewnością zostanie uwzględnione w przyszłej propozycji celu redukcyjnego UE na 2040 r.

2) Cele redukcyjne na 2040 r.

Średni cel redukcyjny oszacowany na podstawie zgłoszonych odpowiedzi wyniósł -77,3%, co wyraźnie wskazuje na wspieranie kontynuacji zdecydowanego ograniczania emisji gazów cieplarnianych. Ponadto, 54% respondentów (443 podmioty i osoby) opowiedziało się za ustanowieniem trzech oddzielnych celów: redukcji emisji, usuwania dwutlenku węgla w sposób naturalny oraz usuwania węgla za pomocą technologii przemysłowych.

Wnioski: Zgłaszany wysoki cel redukcyjny i zainteresowanie w ustanowieniu trzech oddzielnych celów dla poszczególnych kategorii działań sugerują, że UE powinna podjąć bardziej kompleksowe, zintegrowane i ukierunkowane podejście do polityki klimatycznej.

3) Usuwanie dwutlenku węgla

Prawie połowa respondentów (47%, czyli 274 podmioty i osoby) uważała, że usuwanie dwutlenku węgla jest kluczowym elementem osiągnięcia neutralności klimatycznej. Natomiast 36% (211 odpowiedzi) widziało w tym tylko ograniczoną rolę.

Wnioski: Podział opinii wskazuje na potrzebę dalszych badań i debat na temat roli usuwania dwutlenku węgla w osiągnięciu neutralności klimatycznej oraz rozpowszechniania wiedzy w tym zakresie.

4) Aspekty społeczne i finansowe

Respondenci wyraźnie podkreślili potrzebę wsparcia finansowego dla gospodarstw domowych o średnich i niskich dochodach najmocniej odczuwających skutki polityki klimatycznej (wsparcie tej opinii wyniosło 4,52 na 5).

Wnioski: Społeczne i finansowe aspekty przejścia do gospodarki niskoemisyjnej są istotne i muszą być integralną częścią przyszłych polityk.

Tabela 4. Kluczowe wyniki konsultacji publicznych dotyczących celu klimatycznego UE na rok 2040 (2/2)

Kategoria	Najważniejszy sektor do redukcji emisji	Najważniejsza technologia	Społeczne i finansowe aspekty	Liczba respondentów	Kraj z największą liczbą odpowiedzi	Średnia ocena wsparcia finansowego	Własna ocena świadomości klimatycznej respondentów
Ogółem	Transport	OZE	Wsparcie dla średnich i niskich dochodów	879	Niemcy	4.52/5	Wysoka

Źródło: Opracowanie własne KOBIZE

Zakończenie pierwszego globalnego przeglądu ambicji Porozumienia paryskiego

Zgodnie z art. 14 Porozumienia paryskiego, jego strony okresowo podsumowują podczas globalnego przeglądu (ang. *Global Stocktake, GST*) jego wdrażanie. Celem GST jest ocena zbiorowego postępu, a raczej – z uwagi na obszerny zakres tej oceny – zbiorowych postępów w osiąganiu długoterminowego celu porozumienia, z uwzględnieniem wyników dotychczasowych działań podejmowanych przez strony w celu zredukowania lub ograniczenia emisji gazów cieplarnianych, a także działań dostosowawczych (adaptacji do zmian klimatu), w powiązaniu z oceną środków wdrażania i wsparcia. Przegląd ocenia również wspomniany postęp na drodze do osiągnięcia celu Konwencji Klimatycznej i Porozumienia zgodnie z zasadą sprawiedliwości (equity) i w nawiązaniu do najlepszej dostępnej wiedzy naukowej, przez co rozumiane są przede wszystkim najnowsze rekomendacje Międzyrządowego Zespołu ds. Zmian Klimatu (IPCC), choć również inne źródła, przykładowo raporty Programu ONZ ds. Ochrony Środowiska (UNEP) i samego Sekretariatu Konwencji Klimatycznej (UNFCCC) dostarczają dodatkowe, aktualne informacje na ten temat. Decyzja określająca warunki i źródła informacji dla globalnego przeglądu została przyjęta podczas COP24 w Katowicach w 2018 r.²³

Jak stwierdza ww. decyzja, odbywający się w odstępach pięcioletnich globalny przegląd składa się z trzech faz. Zaczyna się od gromadzenia i przygotowania informacji niezbędnych dla jego przeprowadzenia, jest kontynuowany jako faza techniczna prowadząca do oceny merytorycznej postępów w realizacji porozumienia paryskiego i kończy się fazą polityczną, której celem jest doprowadzenie do uwzględnienia wyników przeglądu w kolejnych krajowych wkładach stron do porozumienia (ang. *Nationally Determined Contributions, NDCs*).

Podsumowanie pierwszych dwóch faz globalnego przeglądu

Pierwszy globalny przegląd trwa już od prawie dwóch lat. Rozpoczął się formalnie w 2021 r. podczas COP26 w Glasgow. W fazie przygotowawczej, oprócz stron, uczestniczyły też organy ustanowione przez UNFCCC, które zebrały dane do przedstawienia

stronom Konwencji na temat prowadzonych przez siebie działań. Prace nad przeglądem prowadzone były w ramach wspólnej grupy kontaktowej organów pomocniczych UNFCCC: organu pomocniczego ds. wdrażania (ang. *Subsidiary Body on Implementation, SBI*) oraz organu pomocniczego ds. doradztwa naukowego i technologicznego (ang. *Subsidiary Body on Scientific and Technological Advice, SBSTA*). Jego druga faza, obejmująca przegląd techniczny, rozpoczęła się podczas sesji organów pomocniczych Konwencji latem 2022 r. i zakończyła się podczas tegorocznej czerwcowej sesji organów pomocniczych Konwencji w Bonn. W ramach tego punktu obrad strony przeprowadziły szereg dialogów poświęconych omówieniu informacji zebranych w fazie przygotowawczej, które nie zostały przedyskutowane w ubiegłym roku oraz podjęły dyskusję nad projektem decyzji zawierającej wnioski z GST. Decyzja ta powinna zostać przyjęta w listopadzie br. podczas piątej konferencji stron Porozumienia paryskiego (CMA5), która odbywać się będzie równoległe z konferencją stron UNFCCC (COP28).

Zakres trzeciego etapu przeglądu podczas COP28

Faza polityczna, zamykająca pierwszy przegląd, obejmie trzy obszary tematyczne:

- ▶ ograniczanie emisji, z uwzględnieniem środków reagowania (ang. *response measures, RM*),
- ▶ adaptacja do zmian klimatu, z uwzględnieniem strat i szkód (ang. *loss & damage*),
- ▶ przepływy finansowe zgodne ze ścieżką prowadzącą do niskoemisyjnego rozwoju odpornego na zmianę klimatu, a także środki wdrażania i wsparcia (ang. *Means of Implementation & Support*).

Oczekuje się, że w ostatniej fazie przeglądu strony przyjmą polityczne konkluzje wynikające z dialogu technicznego oraz wspomnianą decyzję, która zostanie przyjęta przez konferencję stron porozumienia (ang. *Conference of the Parties serving as the meeting of the Parties to the Paris Agreement, CMA*). W przygotowaniu końcowych wyników globalnego przeglądu

²³ Decyzja 19/CMA.1

dużą rolę powinny odegrać warsztaty organizowane przez Sekretariat UNFCCC w październiku 2023 r.

Znaczenie globalnego przeglądu dla porozumienia i jego skuteczności

Trwający obecnie globalny przegląd jest kluczowy dla oceny skuteczności porozumienia paryskiego i możliwości identyfikacji globalnych trendów, które powinny znaleźć odzwierciedlenie w kolejnych wkładach stron do porozumienia. Nie bez znaczenia dla przyjętych w wyniku globalnego przeglądu konkluzji powinien być VI raport podsumowujący dotyczący zmian klimatu opublikowany w 2023 r. przez IPCC ([IPCC Climate Change 2023 Synthesis Report](#)), AR6). AR6 przedstawia podsumowanie aktualnego stanu wiedzy na temat zachodzących zmian klimatu, ich oddziaływania oraz rodzajów ryzyka związanych ze zmianami klimatu, a także na temat ograniczenia zmian klimatu i adaptacji. IPCC wskazuje, że wpływ człowieka na globalny wzrost temperatury w okresie 2011-2020 do poziomu 1,1 °C powyżej średniego poziomu zanotowanego w okresie 1850-1900 jest prawdopodobny. Głównymi źródłami wzrostu antropogenicznych emisji gazów cieplarnianych są spalanie paliw kopalnych i procesy przemysłowe, a tuż za tymi źródłami emisji plasują się emisje metanu. Od 1990 r. najwyższy względny wzrost nastąpił w przypadku emisji gazów fluorowanych (F). Ponadto redukcje emisji spowodowane przez poprawę energochłonności PKB i postępującą dekarbonizację energetyki były mniejsze niż wzrost emisji wynikający z wzrostu globalnego poziomu działalności w przemyśle, zużycia energii, budownictwa, transportu i rolnictwa.²⁴

Zgłoszone do końca września 2022 r. aktualizacje krajowych wkładów do porozumienia (ang. *Nationally Determined Contributions, NDCs*), mają doprowadzić do zmniejszenia emisji do 2030 r. o ok. 5,5 Gt ekw. CO₂, co oznacza potencjalnie 7% redukcję w stosunku do poziomu emisji z 2019 r.²⁵ Jednak według IPCC dla możliwości utrzymania celu 1,5°C emisje muszą spaść o co

najmniej 43% w stosunku do poziomu z 2019 r.²⁶ Zdiagnozowana luka pomiędzy koniecznymi globalnymi redukcjami emisji, a planami redukcji emisji zawartymi w aktualnie obowiązujących NDCs jest więc znacząca i pozostało zaledwie 7 lat do jej zamknięcia. Po zakończeniu GST strony mają przygotować i zakomunikować najpóźniej w 2025 r. za pośrednictwem sekretariatu UNFCCC swoje kolejne wkłady do porozumienia na kolejny okres (2031 – 2040). Należy spodziewać się, że jednocześnie strony będą proszone o podniesienie ambicji obecnych NDCs, które realizują w okresie do 2030 r.

Oczekiwania stron wobec GST

Państwa bardziej ambitne liczą, że przyjęcie wniosków dotyczących GST doprowadzi do znaczącego zwiększenia wysiłków stron podczas składania kolejnych krajowych wkładów do porozumienia, co jest niezbędne dla utrzymania możliwości osiągnięcia celu 1,5° C. Nie jest to, co prawda, cel przyjęty jednogłośnie, ponieważ w Katowicach państwa zgodziły się jedynie na określenie długoterminowego celu temperaturowego porozumienia jako utrzymanie wzrostu średniej globalnej temperatury do końca stulecia na poziomie poniżej 2°C, z dążeniem do powstrzymania wzrostu na poziomie zbliżonym do 1,5°C, ale państwa progresywne i wielu interesariuszy odwołuje się wprost do celu 1,5°C, jako celu, do którego dążą strony porozumienia. Cel 1,5°C przeniknął do dyskursu w dziedzinie polityki klimatycznej i w opinii publicznej przesłonił uzgodniony zapis porozumienia. Z jednej strony oficjalnie uznaje się cel 1,5°C za możliwy do osiągnięcia, ale rosnące globalne emisje coraz bardziej oddalają możliwość utrzymania wzrostu globalnej temperatury na tym poziomie, stąd coraz częściej i coraz głośniej mówi się o negatywnych emisjach i pochłanianiu CO₂ z atmosfery po osiągnięciu zeroemisyjności. Konieczny jednak jest większy wysiłek ze strony wszystkich dużych emitentów, czyli państw G20. Do zwiększenia wysiłków stron poprzez podniesienie ambicji ich obecnych NDCs wzywają kolejne decyzje CMA od 2019 r. W odpowiedzi na te wezwania, w ciągu 3 lat większość NDCs

²⁴ AR6 Synthesis Report, [Summary for Policymakers](#), s.5

²⁵ World Resources Institute (WRI), [The State of Nationally Determined Contributions: 2022, s.7](#)

²⁶ WRI, [The State of Nationally Determined Contributions: 2022, s.7](#)

zgłoszonych jeszcze przed wejściem porozumienia w życie została poddana procesowi przeglądu i aktualizacji, do jakiego wzywały decyzje CMA i ponownie zgłoszona przez strony. Ponieważ jednak ambicja krajowych wkładów jest określana przez strony samodzielnie i opiera się na dobrowolnych decyzjach, podejmujący decyzje politycy w większości państw opierających swoją energetykę o paliwa kopalne starają się odsuwać związane z transformacją energetyczną koszty dla gospodarki i koszty społeczne w czasie. Te właśnie decyzje polityków są powodem skumulowanej luki w globalnej ambicji deklarowanych w krajowych wkładach do porozumienia paryskiego działań, mimo podjęcia przez strony wysiłków w celu aktualizacji pierwszych NDCs przez blisko 150 państw.²⁷

Ostatnia, polityczna faza globalnego przeglądu ma umożliwić między innymi:

- ▶ wysyłanie konkretnych sygnałów politycznych na wysokim szczeblu, wskazujących na to, że świat jest zdecydowany realizować cele porozumienia paryskiego oraz umożliwianie decydującym politycznym na szczeblu krajowym i zainteresowanym stronom niebędącym stronami przekształcenia tych sygnałów w działania krajowe i wzmocnioną współpracę międzynarodową,
- ▶ postęp na drodze do transformacji społeczeństw i gospodarek, z uwzględnieniem podejść systemowych korzystających z synergii i dodatkowych korzyści dla zrównoważonego rozwoju, specyficznych dla poszczególnych sektorów i systemów,
- ▶ potwierdzenie zobowiązań na wysokim szczeblu do realizacji celów porozumienia paryskiego w skali globalnej, umożliwiające decydującym politycznym na poziomie krajowym i interesariuszom nie będącym stronami porozumienia na przekucie tych sygnałów w działania krajowe i wzmocnienie współpracy międzynarodowej,
- ▶ wykazanie, że działania na rzecz klimatu promują sprawiedliwość (ang. *equity*) jako czynnik umożliwiający

ich wzmocnienie i przyczyniający się do zrównoważonego rozwoju, wspierają prawa człowieka, sprawiedliwe i włączające społeczeństwa, równouprawnienie płci i wskazują możliwości sprawiedliwej transformacji,

- ▶ przedstawienie konkretnych zaleceń dotyczących podjęcia natychmiastowych, głębokich i trwałych działań transformacyjnych ich realizacji do końca tego 10-lecia, co umożliwi osiągnięcie długoterminowych celów porozumienia i ponowny powrót międzynarodowej społeczności na ścieżkę ograniczenia wzrostu temperatury do 1,5 C,
- ▶ podniesienie ambicji kolejnych NDCs, które strony powinny przyjąć i przedstawić na forum UNFCCC przed 2030 r. i po 2030 r. oraz zgłoszenie przez te państwa, które jeszcze tego nie zrobiły długoterminowych strategii niskoemisyjnego rozwoju prowadzących do globalnej zeroemisyjności,
- ▶ działania na rzecz wzrostu odporności (ang. *resilience*) na zmiany klimatu i wzmocnienia adaptacji,
- ▶ przedstawienie konkretnych zaleceń dotyczących działań i wsparcia (ang. *action and support*) przed 2030 r. i do 2050 r.,
- ▶ przyjęcie wytycznych dotyczących bardziej ambitnych NDCs i LT-LEDS,
- ▶ przyjęcie zaleceń dla interesariuszy niebędących stronami porozumienia.

Zgodnie ze stanowiskiem unijnym, wynik GST powinien wykazać, w jaki sposób działania na rzecz klimatu są przestrzegane, jak promują i uwzględniają równość stron jako czynnik umożliwiający wzrost ambicji, jak przyczyniają się do realizacji transformacyjnych przeobrażeń w kontekście zrównoważonego rozwoju, w połączeniu z promowaniem praw człowieka, sprawiedliwych i integracyjnych społeczeństw, równości płci oraz sprawiedliwej transformacji, nie pozostawiającej nikogo w tyle. Czy GST spełni wszystkie te oczekiwania, dowiemy się podczas Konferencji Stron Konwencji UNFCCC COP28.

²⁷ [UNFCCC NDC Registry](#)

Rynek offsetów: jego rola i wsparcie dla firm w osiągnięciu celu net-zero²⁸.

Coraz więcej firm wdraża w swoich strategiach działania na rzecz ochrony klimatu. Jednak nie każda z nich może lub nie chce redukować emisji na własnym podwórku w takim samym stopniu w jakim sama emituje, tak aby osiągnąć efekt net-zero, dlatego też przedsiębiorstwa wykorzystują dostępne na rynku jednostki redukcyjne, tzw. offsety. Offsety (znane również jako kredyty) są powiązane z szerokim zakresem projektów - od gospodarki leśnej i ochrony terenów podmokłych po wychwytywanie dwutlenku węgla i energię odnawialną. Są one postrzegane jako jedno z kluczowych źródeł finansowania działań na rzecz ograniczenia emisji, a rynek tych jednostek niemal stale rośnie (rys. 1). Wykorzystanie offsetów to z jednej strony bardzo dobre posunięcie mające przynieść pozytywny efekt dla klimatu, jednakże, z drugiej, na bazie dotychczasowych doświadczeń, istnieje duże ryzyko, że zakupione jednostki będą wątpliwej jakości i firma zostanie posądzona o tzw. *greenwashing* (zjawisko polegające na wywoływaniu u klientów wrażenia, że działania firmy prowadzą do ochrony środowiska i klimatu, podczas gdy jest to tylko sytuacja pozorna). Głównym powodem takiej sytuacji jest

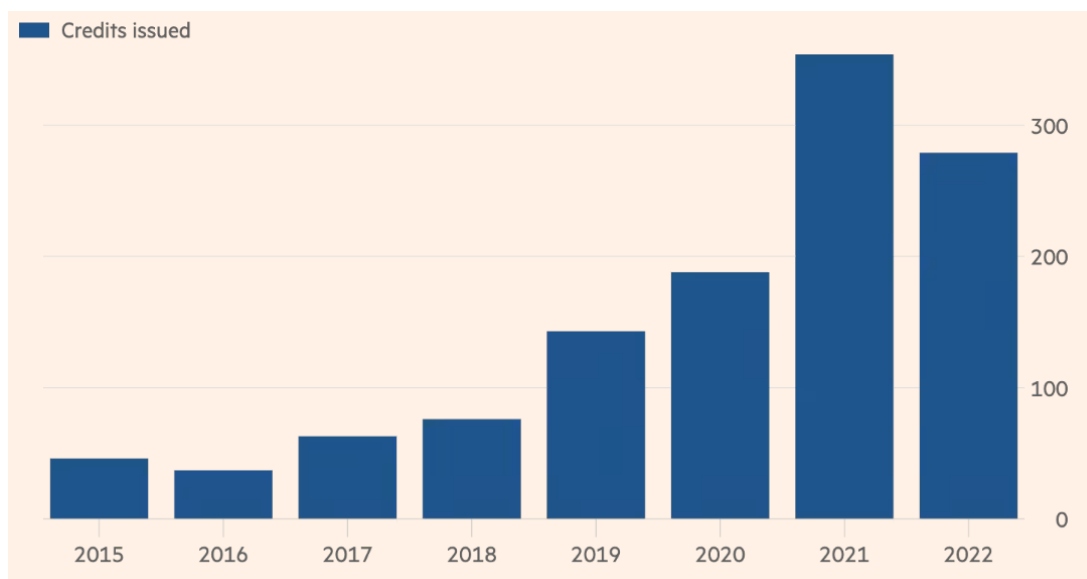
prawie całkowity brak regulacji w zakresie dobrowolnych rynków jednostek offsetowych.

Dobrze zaprojektowany rynek dobrowolnych redukcji - z bezwzględnie egzekwowanymi wysokimi standardami - może odegrać istotną rolę w walce z globalnymi zmianami klimatu oraz pomóc całej gospodarce, by osiągnąć zerową emisję netto. Taki system znacząco wzmocniłby zachęty dla firm i innych podmiotów gospodarczych - nagradzając tych, którzy podejmują szybko i skutecznie działania redukcyjne a nakładając koszty na „maruderów”. Jak wynika z przytaczanego raportu Financial Times Moral Money Forum, perspektywa ta pozostaje jednak dość odległa - a droga do zerowej emisji netto jest jeszcze daleka.

Ewolucja rynku offsetów w kontekście programów rządowych

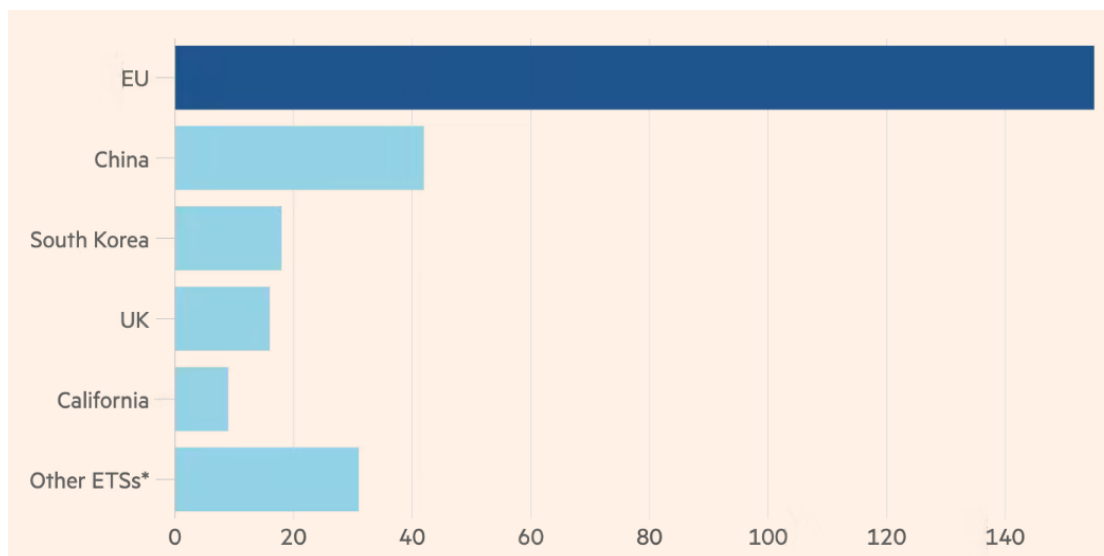
Pierwszy projekt na zasadzie offsetu został wdrożony w 1987 r. przez amerykańską firmę energetyczną Applied Energy Services, która rekompensowała emisje związane z wykorzystywaniem w elektrowni paliw kopalnych poprzez nasadzenia w Gwatemali. Rynek offsetów na dużą skalę miał zapewnić Mechanizm Czystego Rozwoju (ang. *Clean Development Mechanism, CDM*) utworzony

Rys. 1. Liczba wydanych dobrowolnych jednostek offsetowych (w mln ton CO₂e)

Źródło: Financial Times

²⁸ Artykuł powstał na podstawie Raportu Financial Times Moral Money Forum: ["Can carbon markets accelerate progress towards net zero?"](#)

Rys. 2. Wartość rynkowa rynków handlu uprawnieniami do emisji (w mld USD)

Źródło: Financial Times

w ramach podpisanego w 1997 Protokołu z Kioto. W ramach tego mechanizmu kraje uprzemysłowione mogłyby zrekompensować swoje emisje poprzez finansowanie zielonych projektów w krajach rozwijających się. Jednak po wykluczeniu CDM z możliwości rozliczania w ramach EU ETS, ceny jednostek drastycznie spadły.

Dobrowolne rynki uprawnień do emisji dwutlenku węgla są przyćmione przez programy rządowe w postaci rynków handlu uprawnieniami do emisji (ang. *compliance markets*). Inicjatywy takie jak unijny system handlu uprawnieniami do emisji, program cap-and-trade w Kalifornii i podobne programy w innych krajach, tj. Chiny i Nowa Zelandia obejmują obecnie 55% światowego PKB brutto.

Obie kategorie rynku szybko się rozwinęły. W 2021 r. rynki handlu uprawnieniami do emisji miały roczną wartość sprzedaży na poziomie powyżej 900 mld USD, z czego EU ETS jest zdecydowanie największy pod względem księgowym, ponieważ, według Credit Suisse, odpowiada za ok. 90% wolumenu i wartości obrotu w tym roku (patrz rys. 2). Rynek dobrowolnych offsetów jest znacznie mniejszy, dla porównania wartość transakcji w 2021 r. wyniosła jedynie 2 mld USD.

Wątpliwości co do sposobu funkcjonowania offsetów

Jest wiele powodów dlaczego rynki dobrowolne nie są tak popularne. Poza wspomnianym już „greenwashingiem”, trudno

jest zagwarantować, że drzewa w projekcie opartym na ochronie przyrody, takim jak zarządzanie lasami, będą trwałe, bez ryzyka, że zostaną później ścięte lub zniszczone w pożarach lasów, kończąc tym samym ich wpływ na pochłanianie dwutlenku węgla. Projekty muszą również zapewniać „dodatkowość” – dowód na to, że redukcje lub pochłanianie emisji, które obiecują, nie będą miały miejsca nawet bez sprzedaży offsetów. Ponadto, wpływ dobrowolnego kompensowania na globalne emisje nie została w pełni potwierdzona. Twierdzi tak m.in. Misato Sato z Instytutu Badawczego Grantham.

Pozytywne aspekty offsetów oraz wzorcowe projekty

Dobrowolne rynki dają możliwość osiągnięcia ambitnych celów w zakresie redukcji emisji CO₂ firmom, które funkcjonują w sektorach lub regionach nieobjętych rynkami handlu uprawnieniami do emisji. Ponadto, offsety generują finansowanie dla innowacyjnych czystych technologii i modeli biznesowych czy ochrony ekosystemów, takich jak lasy tropikalne.

Poniżej kilka przykładów dostawców jednostek offsetowych:

- ▶ **Redd+** (offsety generowane na bazie ochrony lasów są weryfikowane przez ONZ),
- ▶ **Carbonplace** (platforma rozliczeniowa stworzona przez banki i duże instytucje finansowe, tj. Standard Chartered, BNP Paribas, które jako analogia do Swift, zapewniają

zabezpieczenie transakcji finansowych podczas zakupu offsetów),

- ▶ [Climate Vault](#) (organizacja kupuje offsety z rynków handlu uprawnieniami do emisji),
- ▶ państwa takie jak [Gwinea](#), [Belize](#), [Honduras](#), [Ghana](#) (stworzyły ramy, dzięki którym rządy mogą sprzedawać jednostki redukcji, w momencie gdy przewyższają one cele klimatyczne ustalone na szczeblu krajowym na potrzeby porozumienia paryskiego znane jako NDC).

Możliwe ścieżki rozwoju rynków dobrowolnych

Wiele organizacji pracuje nad zwiększeniem przejrzystości i integralności offsetów. Po stronie popytu np. dobrowolna inicjatywa na rzecz integralności rynków uprawnień do emisji dwutlenku węgla opracowuje kodeks postępowania, który określa, kiedy i jak firmy powinny stosować offsety, aby zgłaszać roszczenia dotyczące redukcji emisji. Po stronie podaży przygotowano wzorce dla zarządzania programów offsetowych, ich wpływu na emisje oraz ich wsparcia dla zrównoważonego rozwoju.

Niektórzy jednak uważają, że dobrowolny rynek uprawnień do emisji dwutlenku węgla potrzebuje radykalnej transformacji, aby skoncentrować się na finansowaniu działań mających na celu całkowite usunięcie emisji - w przeciwieństwie do

dotychczasowych działań służących ich unikaniu lub ograniczaniu. Projekty pochłaniania dwutlenku węgla są skuteczne, ale przez to też dużo droższe niż inne offsety (kilkaset USD w porównaniu do kilku USD przy standardowych projektach).

Ankietowani przez IETA, przytaczani we wcześniejszym numerze [Raportu](#), uważają, że dobrowolny rynek uprawnień do emisji dwutlenku węgla będzie w stanie dostosować się do zwiększonych zobowiązań firm w związku z wyznaczonym celem zerowej emisji netto. 71% ankietowanych uważa, że rynki dobrowolne będą w stanie dostosować się do wzrostu popytu. Respondenci zgłosili jednak obawy co do jakości dostępnych jednostek kompensacyjnych. Podobne obawy mieli respondenci ankiety przygotowanej przez autorów przytaczanego raportu Financial Times Moral Money Forum.

Zarówno rynki handlu uprawnieniami do emisji, jak i rynki dobrowolne mają mnóstwo możliwości rozwoju - w szczególności offsety, które są obecnie jedynie ułamkiem wielkości ich rządowych odpowiedników. Jednak nawet jeśli dobrowolne rynki rosną szybko, samo kompensowanie nie może być wykorzystane do osiągnięcia globalnych celów net-zero. Dla osiągnięcia neutralności klimatycznej kluczowe będzie działanie na wszystkich możliwych obszarach od redukcji i pochłaniania we własnej firmie do zakupu wiarygodnych jednostek offsetowych.

Rys. 3. Ceny dobrowolnych jednostek offsetowych notowanych na giełdzie NYMEX (w USD)

Źródło: Financial Times

| Europejskie inicjatywy adaptacyjne na rzecz zdrowia i klimatu

Podczas tegorocznego lata w Europie wystąpiły kolejne fale upałów i zostały pobite dotychczasowe rekordy temperatur. Niestety, wpływ nadmiernego ciepła na zdrowie powoduje zagrożenia, które coraz częściej prowadzą do zgonów osób szczególnie narażonych na jego oddziaływanie, zwłaszcza w miastach, będących środowiskiem życia dla 75% Europejczyków. Na fali tych zjawisk, Dyrekcja Generalna ds. Działań w dziedzinie Klimatu Komisji Europejskiej (DG CLIMA) opublikowała tekst nt. adaptacji, w którym omówiono przykłady działań mających złagodzić skutki zmian klimatu w miastach, w tym realizowane również w naszym kraju.

W artykule prasowym Komisji Europejskiej pt. *„Adaptacja, gdy kryzys klimatyczny uderza blisko domu”* DG CLIMA relacjonuje dramatyczne skutki upałów w Hiszpanii w 2022 r. oraz przypomina tegoroczne rekordy temperaturowe. Prognozy wskazują, że w przyszłości sytuacja prawdopodobnie się pogorszy. W związku z tym, Komisja wskazuje w swoim artykule, że warto podejmować działania adaptacyjne, zwłaszcza na obszarach zurbanizowanych, gdzie występuje zjawisko znane jako „miejska wyspa ciepła”. DG CLIMA podaje szereg przykładów, które pomagają przygotować się na fale upałów i uchronić się przed ich poważnymi konsekwencjami. Adaptacja, jako kierunek działań i konkretne projekty i jako realizacja tego kierunku mają zatem pomóc mieszkańcom miast w przystosowaniu się do zmieniających się warunków życia. W artykule opisano kilka przykładów inicjatyw mających na celu zwiększanie terenów zielonych w miastach. Przywołano projekt z Lizbony, gdzie w ramach projektu LIFE LUNGS w 2024 r. zasadzonych zostanie ok. 240 tys. roślin, aby wzmocnić odporność miasta na rosnące temperatury, projekt LIFE Green Heart, który znacząco zwiększy powierzchnię zieloną w Tuluzie, obniżając temperaturę w mieście podczas fal upałów o ok. 3°C, a także projekt LIFE@Urban Roofs w Rotterdamie, polegający na sadzeniu zieleni na dachach o łącznej powierzchni 20 tys. m².

Warto zwrócić uwagę, że KE podając przykłady działań adaptacyjnych zwiększających obszary zieleni miejskiej w miastach europejskich, uwzględniła również polskie inicjatywy. Przywołano projekt LIFE Archiclima, który pomaga przystosować

duże budynki, takie jak centra handlowe i lotniska, do ekstremalnych upałów. W ramach pilotażu, podjęto działania na lotnisku w Katowicach, poprzez zazielenienie dachów, ścian i przestrzeni zewnętrznych dużych obiektów, a doświadczenia ze stolicy Śląska zostaną powielone w 32 innych lokalizacjach w całej UE. W rezultacie oczekuje się, że podczas fal upałów średnia temperatura w ich otoczeniu spadnie o ok. 2°C. Z kolei w ramach projektu LIFE TreeCheck, działającego poza Polską, także w Czechach, Słowacji i na Węgrzech, opracowano dwa odrębne narzędzia informatyczne do adaptacji do zmian klimatycznych. Aplikacja „Tree Check” na smartfony pozwala identyfikować odmiany drzew i nagradza użytkowników nagrodami cyfrowymi, jeśli wykonają takie czynności, jak np. podlewanie drzew. Z kolei aplikacja *„Tree Check Pro”* umożliwi urbanistom m.in. prognozowanie korzyści wynikających z sadzenia drzew w mieście i dostosowanie planów miejskich do możliwości obniżenia lokalnych temperatur. We Wrocławiu natomiast będzie działał *„system CITY”*, który pomoże określić, gdzie w mieście najbardziej potrzebne są naturalne rozwiązania, takie jak sadzenie nowej roślinności, aby chronić mieszkańców przed falami upałów. System powstaje, jako część projektu LIFE COOLCITY, którego drugi komponent pn. *„System EUROPE”* oceni zieloną infrastrukturę w 10 tys. europejskich miast.

Jeszcze innym projektem, o którym DG CLIMA wspomniała w swoim artykule prasowym o adaptacji, jest LIFE PACT, rozpoczęty w Leuven w Belgii, a przeznaczony do szerszego zastosowania, promujący m.in. rejestrowanie sadzonych drzew i krzewów w ogrodach mieszkańców, za pośrednictwem platformy internetowej, która umożliwi miastu śledzenie terenów zielonych, zwłaszcza na terenach prywatnych. Wymieniono również projekt LIFE ASTI, realizowany w Rzymie, Salonikach i Heraklionie, który za pomocą systemu prognozowania ciepła w miastach i aplikacji mobilnej ostrzega obywateli przed niebezpiecznymi dla zdrowia temperaturami.

W artykule opisano również rolę Europejskiego Obserwatorium Klimatu i Zdrowia. Jego celem jest wspieranie Europy w przygotowaniach i adaptacji do wpływu zmian klimatu na

zdrowie ludzkie poprzez zapewnienie dostępu do odpowiednich informacji i narzędzi. Instytucja umożliwia decydom monitorowanie, przewidywanie i ograniczanie zagrożeń dla zdrowia związanych z klimatem oraz pomaga im w odpowiednim kształtowaniu krajowych polityk i systemów zdrowotnych.

Adaptacja do zmian klimatu, jako szeroko zakrojona unijna misja, wspiera ponad 300 europejskich regionów, miast i władz lokalnych w całej Unii w realizacji wysiłków na rzecz budowania odporności na skutki zmiany klimatu, a jednym z najistotniejszych aspektów tej misji jest aspekt zdrowotny²⁹.

| Najważniejsze informacje z innych systemów ETS

- ▶ **3 sierpnia** – Mitsubishi Corporation, Nippon Steel Corporation i ExxonMobil Asia Pacific otrzymały od Japońskiej Organizacji Bezpieczeństwa Metali i Energii (JOGMEC) zlecenie przeprowadzenia studium wykonalności dotyczącego utworzenia zagranicznego łańcucha wartości CCS (ang. *Carbon Capture and Storage*) ukierunkowanego na emisje CO₂ z wielu gałęzi przemysłu w rejonie zatoki Ise/Chubu. Po zawarciu umowy, wykorzystując swoją odpowiednią wiedzę specjalistyczną, firmy przeanalizują konkretne miejsca docelowe i rozwiązania technologiczne dla procesów CCS oraz potencjał ustanowienia zagranicznych łańcuchów wartości niezbędnych do komercjalizacji³⁰.
- ▶ **4 sierpnia** – Australia rozważa wprowadzenie mechanizmu opłat od emisji CO₂ na niektóre towary importowane, m.in. cement i stal z państw o mniejszych ambicjach klimatycznych na wzór mającego działać od 2026 r. w UE podatku CBAM. Chris Bowen, minister ds. klimatu i energii Australii poinformował, że przeprowadzone zostaną dwie tury konsultacji w sprawie ewentualnego wprowadzenia mechanizmu na wzór CBAM w Australii. Zlecono przeprowadzenie szczegółowych analiz, które mają zostać przedstawione do III kwartału 2024 r. Ich wyniki mają być przedstawione na początku dla dwóch sektorów, tj. stali i cementu, i mają być podstawą dla ewentualnego wprowadzenia takich rozwiązań w tym kraju. Australia

zobowiązała się do redukcji emisji gazów cieplarnianych o 43% do 2030 r. w porównaniu do 2005 r. oraz do osiągnięcia zerowej emisji netto do 2050 r. Nowe propozycje dot. CBAM wpisują się w klimatyczne działania Australii i wprowadzonej reformy aktu pt. „*Safeguards Mechanism*”, który zaczął obowiązywać od 1 lipca 2023 r. W przyjętym dokumencie określono m.in. cele redukcji emisji i limity emisji dla największych podmiotów przemysłowych emitujących ponad 100 000 ton ekw. CO₂/rocznie z sektorów górnictwa, produkcji, transportu, ropy, gazu oraz odpadów³¹.

- ▶ **7 sierpnia** – Prezydent Tajwanu, Tsai Ing-Wen uruchomiła w Kaohsiung Tajwańską Giełdę Rozwiązań Węglowych (ang. *Taiwan Carbon Solution Exchange*) zobowiązując się do wspierania lokalnych przedsiębiorstw w przekształcaniu wyzwań związanych z zerową emisją CO₂ netto w możliwości biznesowe. Giełda została założona przez Narodowy Fundusz Rozwoju Executive Yuan i Tajwańską Giełdę Papierów Wartościowych z siedzibą w Kaohsiung, a jej centrum informacyjne znajduje się w Tajpej. W swoim wystąpieniu Prezydent Tsai podkreśliła, że giełda ułatwi handel kredytami węglowymi i stworzy zachęty dla przedsiębiorstw do ograniczania emisji gazów cieplarnianych. Natomiast mechanizmy handlowe pomogą pobudzić badania i rozwój technologii niskoemisyjnych oraz usprawnić szkolenie personelu w zakresie celów zerowej netto do 2050 r.³²

²⁹ https://climate.ec.europa.eu/news-your-voice/news/adapting-when-climate-crisis-hits-close-home-2023-08-01_en

³⁰ <https://www.mitsubishicorp.com/jp/en/pr/archive/2023/html/0000051758.html>

³¹ <https://www.theguardian.com/australia-news/2023/aug/15/steel-and-cement-imports-from-countries-with-lower-climate-goals-may-be-hit-by-carbon-tariffs-labor-says>

³² <https://taiwantoday.tw/news.php?unit=106&post=2402556&unitname=Society-Top-News&postname=President-Tsai-launches-Taiwan-Carbon-Solution-Exchange>

- ▶ **8 sierpnia** – premier rządu Nowej Zelandii Chris Hipkins wraz z Minister Środowiska Megan Woods poinformowali o zawarciu współpracy z firmą BlackRock w celu uruchomienia nowego funduszu o wartości 2 mld dolarów nowozelandzkich, który ma pomóc NZ w osiągnięciu 100% energii ze źródeł odnawialnych do 2030 r. Nowozelandzki fundusz będzie starał się przyciągnąć inwestycje ze strony spółek i podmiotów z Korony, w tym funduszy emerytalnych i funduszy sektora prywatnego, aby przyspieszyć przejście Nowej Zelandii na czystą energię³³.
- ▶ **14 sierpnia** – Singapur i Chile podpisały protokół ustaleń w sprawie współpracy w zakresie rynków emisji CO₂ i ustalania cen na mocy art. 6 ust. 2 porozumienia paryskiego, obejmujący plany zbadania potencjalnej współpracy z krajami trzecimi. Jak wynika z oświadczenia singapurskiego Ministerstwa Handlu i Przemysłu (MTI), w ramach umowy oba kraje będą współpracować w zakresie handlu uprawnieniami do emisji i ustalania cen zgodnych z dwustronnym mechanizmem rynkowym zawartym w traktacie ONZ. Obejmuje to identyfikację projektów korzystnych dla obu stron i wymianę najlepszych praktyk w zakresie usług w zakresie uprawnień do emisji i rozwoju systemu handlu. Singapur i Chile zbadają również potencjalne możliwości współpracy na rynkach uprawnień do emisji z krajami trzecimi³⁴.
- ▶ **17 sierpnia** – Rząd Stanów Zjednoczonych, za pośrednictwem Agencji Rozwoju Międzynarodowego USA (USAID), ogłosił nowy program PLANETA, który ułatwi realizację międzynarodowych inwestycji w projekty wychwytywania CO₂ w oparciu o przyrodę w Mozambiku i pochłanianie przez lasy tropikalne. Program PLANETA zostanie wdrożony przez firmę CrossBoundary z siedzibą w Nairobi. USAID zainwestuje w PLANETA ponad 2 mln USD w ciągu najbliższych trzech lat³⁵.
- ▶ **28 sierpnia** – kanadyjska firma Karbon-X, zajmująca się rozwojem projektów kredytów węglowych ogłosiła przejęcie 80% udziałów Silviculture Systems Corp (SCS) – południowoamerykańskiej firmy zajmującej się rozwiązaniami opartymi na przyrodzie. SCS jest firmą skoncentrowaną na ponownym zalesianiu w Ameryce Południowej i projektach z zakresu rolnictwa regeneracyjnego. Przejęcie zainicjuje również rozwój strumienia produkcji biowęgla, który przekształca łuskę orzecha Baru – tradycyjnie produkt odpadowy – w nadający się do sprzedaży węgiel drzewny. Celem Karbon-X jest ostatecznie generowanie i sprzedaż rekompensat za emisję dwutlenku węgla za pośrednictwem tych projektów. Ze strony internetowej Karbon-X wynika, że projekt SCS oczekuje obecnie na rejestrację w ramach kolumbijskiego standardu kredytów węglowych BioCarbon Registry i w ciągu 30 lat zrekompensuje 38 mln ton CO₂³⁶.

³³ <https://www.beehive.govt.nz/release/first-its-kind-climate-fund-back-100-renewable-electricity>

³⁴ <https://www.mti.gov.sg/Newsroom/Press-Releases/2023/08/Singapore-and-Chile-sign-Memorandum-of-Understanding-to-collaborate-on-Carbon-Markets>

³⁵ <https://mz.usembassy.gov/u-s-government-launches-platform-to-bring-mozambique-into-the-profitable-carbon-capture-market/>

³⁶ <https://karbon-x.com/karbon-x-acquires-silviculture-systems-a-synergistic-step-towards-a-sustainable-future/>

Reforma UK ETS na drodze do zerowej emisji netto: co nowego w brytyjskim systemie handlu emisjami?

W marcu 2022 r. rząd Wielkiej Brytanii rozpoczął konsultacje dotyczące reformy brytyjskiego systemu handlu uprawnieniami do emisji (UK ETS). Na początku lipca b.r. brytyjski organ ds. ETS opublikował pakiet reform, których celem jest dostosowanie systemu do docelowego poziomu zerowej emisji netto na rok 2050³⁷.

W konsultacjach wzięło udział ponad 300 organizacji reprezentujących szerokie grono zainteresowanych stron z sektorów energetycznego, przemysłowego i lotniczego, a także organizacji pozarządowych, środowisk akademickich, grup wsparcia i brytyjskiego Komitetu ds. Zmian Klimatu.

Liczba uprawnień na rynku

Opierając się na pierwszych latach handlu i konsultacjach przeprowadzonych w zeszłym roku, brytyjski Urząd ds. ETS zdecydował, że gałęzie przemysłu objęte programem będą musiały szybciej ograniczać emisje, aby osiągnąć cel net zero. Tym samym podjął decyzję o ustaleniu górnego limitu brytyjskiego ETS na lata 2021–2030 na poziomie wynoszącym 936 mln uprawnień.

Jednocześnie władze podjęły decyzję o zwolnieniu 53,5 mln dodatkowych uprawnień z puli rezerwowej w latach 2024 – 2027, aby zapobiec gwałtownemu spadkowi podaży uprawnień w latach 2023 – 2024. Ma to na celu łagodzenie skutków przejścia na pułap net-zero, dający rynkowi czas na dostosowanie się.

Zwiększenie limitu branżowego

Na podstawie przeprowadzonych konsultacji Urząd ds. ETS podjął decyzję o podwyższeniu capu, który określa maksymalną wielkość przydziału bezpłatnych uprawnień w każdym roku, z 37% do 40%. Ustanowienie wyższego limitu liczby uprawnień przeznaczonych do bezpłatnej dystrybucji ma zagwarantować w dalszym ciągu

bezpłatne uprawnienia sektorom najbardziej narażonym na ryzyko ucieczki emisji. Wyższy limit branżowy umożliwi również elastyczność przyszłych decyzji dotyczących dystrybucji bezpłatnych uprawnień w drugiej fazie przeglądu bezpłatnych uprawnień.

Reforma zakłada również zmiany techniczne dotyczące przydziału bezpłatnych uprawnień. Wprowadzone mają zostać również ukierunkowane zmiany dotyczące wskaźników i polityki ucieczki emisji dla konkretnych interesariuszy m.in. w sektorach ekstraktów śladowych i wapna. Kontynuowany będzie przegląd bezpłatnych przydziałów, którego celem będzie aktualizacja metodyki w celu lepszego ukierunkowania wsparcia na sektory najbardziej narażone na ryzyko ucieczki emisji

Zabezpieczenie rynku UK ETS

W obliczu przyszłych wyzwań, jakie może napotkać system ETS w kierunku osiągnięcia net-zero, reforma UK ETS zakłada zabezpieczenie 29,52 mln uprawnień w ramach „przyszłego zarządzania rynkiem”. Odpowiada to ponad 3% całkowitego limitu. Pozwoli to Urzędowi reagować w sposób elastyczny, ukierunkowany i terminowy w obliczu wyzwań rynkowych. Będzie także wspierać trwający przegląd rynku, który określi kształt przyszłej polityki brytyjskiej dotyczącej rynków ETS.

Przydziały bezpłatnych uprawnień dla lotnictwa

Kolejnym aspektem jest zmiana w przydziale bezpłatnych uprawnień dla sektora lotnictwa. Wnioski z konsultacji wskazały, że ryzyko ucieczki emisji dla sektora lotnictwa jest minimalne, dlatego Urząd ds. ETS nie będzie przedłużać przydziału bezpłatnych uprawnień dla sektora lotnictwa na okres 2026–2030. Z uwagi, że przedsiębiorstwa będą potrzebować czasu, aby przygotować się do odchodzenia od bezpłatnego przydziału,

³⁷https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/1166812/uk-emissions-trading-scheme-consultation-government-response.pdf

operatorzy statków powietrznych otrzymają swoje obecne uprawnienia na lata 2024-2025. W związku z tym uprawnienia do przydziału bezpłatnych uprawnień do emisji lotniczych zostaną zmniejszone rok rocznie o 2,2% w latach 2024 i 2025 aż do pełnej sprzedaży na aukcji w 2026 r. (podobnie jest w systemie EU ETS). Dzięki temu operatorzy statków powietrznych będą mogli

Wykres 3. Ceny uprawnień UKA w okresie 2021 - 2023

Źródło: S&P Global Commodity Insight

przygotować się na przejście na 100% aukcjonowanie. Urząd zapewnił wprowadzenie przepisów wspierających linie lotnicze i poszczególne trasy. W razie potrzeby rozważy, odpowiednie środki łagodzące, które mogą być potrzebne, aby zapobiec negatywnym skutkom pełnego aukcjonowania.

Rozszerzenie UK ETS

Reforma zakłada również rozszerzenie zakresu UK ETS o nowe sektory. Od 2026 r. objęte systemem zostaną emisje z krajowego transportu morskiego. Uwzględnione zostaną statki o tonażu brutto powyżej 5 tys., co jest zgodne z obecnymi w Wielkiej Brytanii progami monitorowania, raportowania i weryfikacji (MRV). Od 2028 r. brytyjski ETS zostanie również rozszerzony, aby objąć spalanie odpadów i odpady z sektorów energetycznych. W przypadku instalacji unieszkodliwiania odpadów brytyjski organ ETS zaproponował dwuletni etap obejmujący lata 2026-2028, podczas którego emisje będą monitorowane przed rozpoczęciem pełnego uczestnictwa tego sektora w ETS od 2028.

Uwzględnienie technologii usuwania gazów cieplarnianych

Brytyjski Urząd ds. Klimatu zamierza również włączyć inżynieryjne technologie usuwania gazów cieplarnianych (ang. *GGR* -

Greenhouse Gas Removal) do brytyjskiego systemu ETS, z zastrzeżeniem dalszych konsultacji, systemu monitorowania, raportowania i weryfikacji oraz zarządzania szerszymi skutkami. Zdaniem Urzędu brytyjski system ETS może zapewnić odpowiedni długoterminowy rynek dla wysokiej jakości GGR pochodzenia naturalnego.

Skutki reform

Reforma brytyjskiego systemu ETS przekłada się w ostatnim czasie na kształtowanie się cen uprawnień UKA. Zgodnie z opinią ekspertów z S&P Global Commodity Insights spadki te wynikają w głównej mierze z wątpliwości czy UK ETS jest reformowany w stosownym tempie i na odpowiednią skalę (np. w porównaniu z EU ETS, gdzie cena jest dużo wyższa). Ponadto, zmniejszenie zapotrzebowania przemysłu na energię doprowadziło również do spadku emisji gazów cieplarnianych w Wielkiej Brytanii, co najprawdopodobniej zmniejszyło popyt na UKA. Może on również spadać z uwagi na kombinację czynników, takich jak np. niski popyt w przemyśle, niska produkcja energii, rosnący udział OZE w koszyku energetycznym oraz słabe dane dotyczące produkcji.

W dniu 1 sierpnia Platts wycenił uprawnienia UKA na 42,14 GBP/mtCO₂e (51,90 EUR/mtCO₂e), co stanowi najniższą cenę od lipca 2021 r., kiedy to S&P Global Commodity Insights rozpoczęło ocenę tych wartości. W tym samym czasie ceny uprawnień do emisji UE na grudzień wynosiły 83,12 EUR/MtCO₂e, co oznacza premię w wysokości ok. 30 EUR/MtCO₂e w porównaniu z UKA.

Podsumowanie

Rząd Wielkiej Brytanii przyjął zalecenie z przeglądu, zgodnie z którym powinien współpracować z organem odpowiedzialnym za ETS w celu opracowania długoterminowej ścieżki wprowadzenia brytyjskiego systemu ETS obejmującej:

- ▶ określenie wizji przyszłego kształtu i funkcjonowania brytyjskiego systemu ETS oraz zamiar przyjęcia przepisów zapewniających kontynuację programu po 2030 r. co najmniej do 2050 r.,
- ▶ rozważenie rozszerzenia brytyjskiego systemu ETS na większą liczbę sektorów gospodarki, w tym sektory o dużych emisjach,

- ▶ opracowanie możliwości włączenia GGR w celu zachęcenia do wczesnych inwestycji w nowe technologie,
- ▶ rozważenie, w jaki sposób rząd ograniczy ryzyko ucieczki emisji w wyniku rozszerzenia brytyjskiego systemu ETS.

Zgodnie z przedstawionym dokumentem Rząd Wielkiej Brytanii zobowiązał się do współpracy z organem ds. ETS w celu opublikowania długoterminowej ścieżki dla brytyjskiego systemu ETS do końca 2023 r.

Pozostałe informacje

- ▶ **Światowa podaż jednostek offsetowych:** z danych publikowanych przez Sekretariat Konwencji Klimatycznej (UNFCCC) wynika, że aktualna liczba projektów CDM (ang. *Clean Development Mechanism* – mechanizm czystego rozwoju)³⁸ wynosi 7842. Liczba jednostek CER wydanych do końca sierpnia wyniosła ok. 2 348 mln, a więc w ciągu tego miesiąca wydano 2 mln jednostek CER. Natomiast całkowita liczba jednostek wydanych w związku z realizacją działań programowych CDM (PoA)³⁹ na koniec sierpnia osiągnęła poziom 68,4 mln jednostek.
- ▶ W dniu 30 sierpnia br. KE opublikowała zasady i warunki pierwszej pilotażowej aukcji dedykowanej dla udzielenia wsparcia finansowego dla produkcji europejskiego odnawialnego wodoru. W marcu 2023 r. KE zaprezentowała plan mający na celu wsparcie rozwoju produkcji wodoru odnawialnego poprzez utworzenie Europejskiego Banku Wodoru (ang. *EU Hydrogen Bank*) i osiągnięcie celów programu REPowerEU. Środki finansowe przeznaczone na aukcję w celu wsparcia produkcji odnawialnego wodoru będą pochodziły ze środków Funduszu Innowacyjnego. Pierwsza sesja pilotażowa aukcji zaplanowana jest na 23 listopada br., a do rozdysponowania zostało przeznaczonych 800 mln EUR. Zainteresowane podmioty mogą wziąć udział w aukcji i złożyć ofertę w zamian za otrzymanie stałej premii (EUR/kg wyprodukowanego

produktu odnawialnego) w okresie dziesięciu lat działalności. Celem aukcji jest osiągnięcie czterech celów:

- Zmniejszenie luki kosztowej między produkcją wodoru produkowanego ze źródeł odnawialnych, a produkcji wodoru ze źródeł kopalnych w UE poprzez przyznanie wsparcia ze środków publicznych;
- Rozpoznanie cen i kosztów produkcji oraz utworzenia rynku wodoru odnawialnego;
- Zmniejszenie ryzyka niezrealizowania europejskich projektów wodorowych, połączenie krajowej podaży wodoru odnawialnego z popytem, obniżenie kosztów kapitałowych i wykorzystanie kapitału prywatnego;
- Zmniejszenie obciążeń i kosztów administracyjnych dzięki krótkim, uproszczonym i przejrzystym procedurom.

Nowy mechanizm aukcji na rzecz produkcji wodoru odnawialnego zwiększy portfolio dostępnych mechanizmów wsparcia dostępnych w ramach Funduszu Innowacyjnego.⁴⁰

- ▶ W dniu 31 sierpnia KE ogłosiła konsultacje publiczne w sprawie projektu rozporządzenia ustanawiającego zasady stosowania dyrektywy 2003/87/WE Parlamentu Europejskiego i Rady w odniesieniu do zarządzania przedsiębiorstwami żeglugi morskiej przez organy administrujące. Termin nadsyłania uwag w procesie

³⁸ <http://cdm.unfccc.int>

³⁹ ang. *Programme of Activities (PoA)* – działania programowe obejmują realizację wielu pojedynczych projektów, które łączy wspólna procedura zatwierdzania, a dodawanie kolejnych projektów odbywa się bez konieczności ich nowego

zatwierdzania, co prowadzi do obniżenia kosztów (więcej nt. CDM PoA:

<http://cdm.unfccc.int/ProgrammeOfActivities/index.html>)

⁴⁰ https://climate.ec.europa.eu/news-your-voice/news/upcoming-eu-hydrogen-bank-pilot-auction-european-commission-publishes-terms-conditions-2023-08-30_en

konsultacji upływa w dniu 28 września br. Więcej informacji na stronie KE.⁴¹

- ▶ Parlament w Polsce zakończył prace nad nowelizacjami pięciu ustaw Ministerstwa Klimatu i Środowiska: o szczególnych rozwiązaniach służących ochronie odbiorców energii elektrycznej w 2023 r. w związku z sytuacją na rynku energii elektrycznej, o odnawialnych źródłach energii, o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi, o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, oraz o zmianie ustawy – Prawo geologiczne i górnicze⁴². Wszystkie ustawy zostały przekazane do podpisu Prezydenta RP. Więcej informacji na [stronach Ministerstwa Klimatu i Środowiska](#).
- ▶ Polski rząd pracuje nad zmianą przepisów dotyczących wielkości udziału ilościowego sumy energii elektrycznej wynikającej z umorzonych świadectw pochodzenia z OZE, tzw. zielonych certyfikatów. Zgodnie z obowiązującymi przepisami podmioty zobowiązane (są to m.in. przedsiębiorstwa sprzedające energię elektryczną odbiorcom końcowym) mają obowiązek uzyskania i przedstawienia do umorzenia określonej liczby zielonych certyfikatów. Certyfikaty otrzymują wytwórcy energii elektrycznej z OZE. 2023 r., w celu ochrony odbiorców przed wzrostem cen energii elektrycznej, poziom obowiązku został zmniejszony z 18,5 proc. do 12 proc. Zgodnie z obecnie procedowanym projektem rozporządzenia dotyczącym poziomu obowiązku na rok 2024 r. przewidywana jest kolejna obniżka. Więcej informacji na [stronach Ministerstwa Klimatu i Środowiska](#).
- ▶ Eksperti CAKE, Robert Jeszke i Sebastian Lizak, napisali artykuł dla EURACTIVE, w którym oceniają potencjał utworzenia European Central Carbon Bank (ECCB) w celu „ustabilizowania polityki klimatycznej UE”. *„Why a European Central Carbon Bank would help stabilise EU climate policy”*. Z uwagi na fakt, że UE stoi przed ambitnymi celami

w zakresie redukcji emisji, autorzy stawiają tezę, że ECCB mógłby służyć jako mechanizm regulacyjny zarządzający zarówno pochłanianiem CO₂, jak i systemem EU ETS. Sugerują również, że umiejscowienie tej instytucji w Europie Środkowo-Wschodniej mogłoby zapewnić strategiczne korzyści w szerszej agendzie klimatycznej.

- ▶ W sierpniu br. ukazał się najnowszy artykuł IOŚ-PIB/KOBIZE/CAKE dotyczący roli zielonego wodoru pt. *„Mapping the Future of Green Hydrogen: Integrated Analysis of Poland and the EU's Development Pathways to 2050”*. Autorzy w składzie: Igor Tatarewicz, Sławomir Skwiercz, Michał Lewarski, Robert Jeszke, Maciej Pyrka oraz Monika Sekuła, badają jego rolę w dekarbonizacji różnych sektorów i omawiają ambitną strategię UE w zakresie wykorzystania wodoru.
- ▶ Nowym członkiem [Rady Doradczej w projekcie LIFE VIIIEW 2050](#) został Jos Delbeke, profesor EUI, były dyrektor Generalny DG Clima. Jos Delbeke kieruje pierwszą Europejską Katedrą EIB ds. Polityki Klimatycznej i Międzynarodowych Rynków Węglowych w European University Institute. Wcześniej pełnił funkcję Dyrektora Generalnego DG ds. Działań na rzecz Klimatu Komisji Europejskiej (2010-2018). Jos Delbeke był zaangażowany w ustalanie celów polityki klimatycznej i energetycznej UE na lata 2020 i 2030 oraz w opracowywanie unijnej legislacji dotyczącej EU ETS, samochodów i paliw, jakości powietrza, emisji z dużych instalacji przemysłowych i chemikaliów (REACH). Opracował strategię Unii Europejskiej w zakresie zmian klimatycznych na szczeblu międzynarodowym i pełnił funkcję głównego negocjatora Komisji Europejskiej na Konferencji Stron UNFCCC, odgrywając kluczową rolę w implementacji Protokołu z Kioto przez UE oraz w negocjacjach w sprawie Porozumienia paryskiego. W skład [Rady Doradczej LIFEVIIIEW2050](#) wchodzi również:
  - Dr Simone Borghesi, Dyrektor FSR Climate;

⁴¹ [Unijny system handlu uprawnieniami do emisji - zasady administrowania przedsiębiorstwami żegludowymi przez organy administrujące w ramach unijnego systemu handlu uprawnieniami do emisji \(EU ETS\) \(europa.eu\)](#)

⁴² [Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. Prawo geologiczne i górnicze \(Dz. U. 2011 Nr 163 poz. 981\)](#)

- Pan Wojciech Burkiewicz, Zastępca Dyrektora, Departament Ekonomiczny Unii Europejskiej, Kancelaria Prezesa Rady Ministrów;
  - Dr Karsten Neuhoff, Dyrektor w Departamencie Polityki Klimatycznej, DIW Berlin - German Institute for Economic Research;
  - Dr Artur Runge-Metzger, były Dyrektor w DG CLIMA KE odpowiedzialny za Strategie, Zarządzanie w obszarze klimatu i emisje z sektorów non-ETS, Florencka Szkoła Regulacji (FSR);
  - Dr Antonio Soria, Kierownik Działu Ekonomii Zmian Klimatu, Energii i Transportu w Joint Research Centre Komisji Europejskiej;
  - Dr Stefano F. Verde, Adiunkt na Wydziale Ekonomii i Statystyki Uniwersytetu w Sienie.
- ▶ Grupa największych gospodarek świata G20, która spotkała się na kolejnym szczycie w Indiach w lipcu br. nie udało się uzgodnić porozumienia w sprawie stopniowego zmniejszania zużycia paliw kopalnych w wyniku sprzeciwu niektórych krajów. Pomimo podjętych negocjacji nie osiągnięto również porozumienia w sprawie planów trzykrotnego zwiększenia mocy pochodzących z energetyki odnawialnej, co spowodowało że na zakończenie spotkania wydano jedynie oświadczenie końcowe oraz podsumowanie przewodniczącego zamiast jednego wspólnego komunikatu.⁴³

Tabela 5. Kalendarium najważniejszych wydarzeń we wrześniu 2023 r.

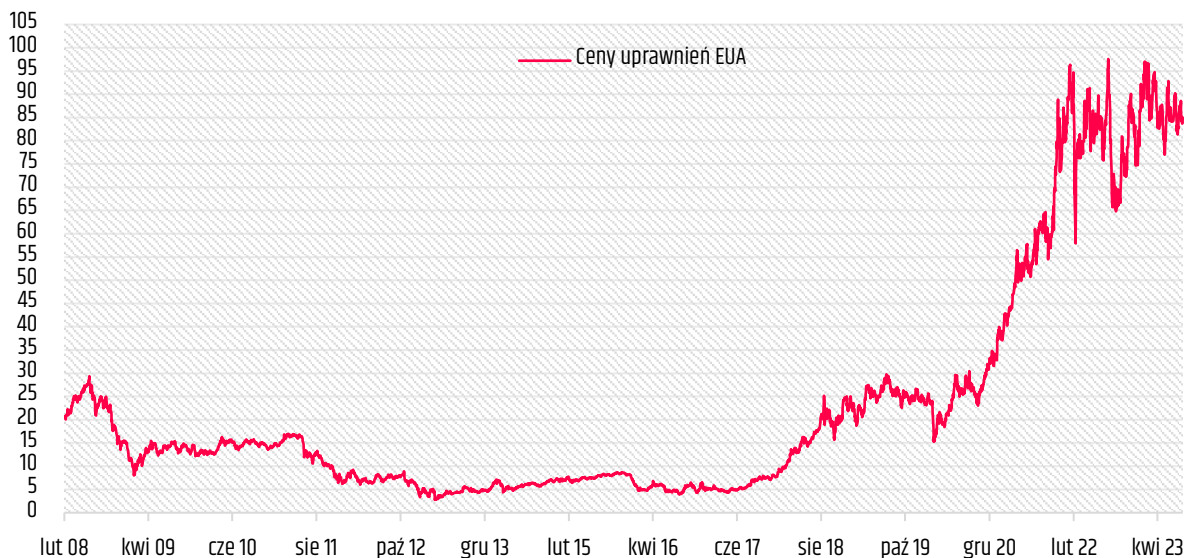
Dzień	Wydarzenie
9-10 września	Szczyt G20 w Nowym Delhi pod hasłem "One Earth. One Family. One Future"
13 września	Debata o stanie UE (ang. <i>State of the European Union</i>)
	Posiedzenie Komisji Środowiska Naturalnego, Zdrowia Publicznego i Bezpieczeństwa Żywności w PE (ENVI)
7-20 września	Posiedzenie Grupy roboczej Rady UE ds. Międzynarodowych Zagadnień Środowiska
1-29 września	Posiedzenie Grupy roboczej Rady UE ds. Środowiska
5-26 września	Posiedzenie Grupy roboczej Rady UE ds. Energii
7,18-19 września	Posiedzenie Komisji ds. Przemysłu, Badań Naukowych i Energii (ITRE)
20 września	Termin zakończenia konsultacji społecznych w sprawie projektu rozporządzenia wykonawczego Komisji w sprawie ustanowienia procedury zatwierdzania technologii innowacyjnych jako innowacji ekologicznych dotyczących emisji CO2 dla samochodów osobowych oraz dla nowych lekkich pojazdów użytkowych zgodnie z rozporządzeniem 2019/631 Parlamentu Europejskiego i Rady (link)
11 września	Posiedzenie Parlamentu Europejskiego w Strasburgu
11, 20-21 września	Posiedzenie Komisji Środowiska Naturalnego, Zdrowia Publicznego i Bezpieczeństwa Żywności w PE (ENVI)
We wrześniu	<p>Terminy aukcji uprawnień EUA/EUAA w UE:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▶ EEX: 13 i 27 września (środa) - krajowa aukcja polskich uprawnień EUA – 3,347 mln EUA/ aukcje; ▶ EEX: od 4 do 28 września (poniedziałek, wtorek i czwartek) – unijna aukcja uprawnień EUA (+EFTA): 3,035 mln EUA/na aukcję, 21 września – 3,036 mln EUA/ na aukcję i 20 września – unijna aukcja uprawnień lotniczych EUAA - 0,775 mln EUAA/ na aukcję; ▶ EEX: 1, 15, 22 i 29 września (piątek): 2,147 mln EUA/aukcje - krajowa aukcja niemiecka: (start od 9:00 do 11:00).

Źródło: Opracowanie własne KOBIZE na podstawie EEX, PE, Rady UE.

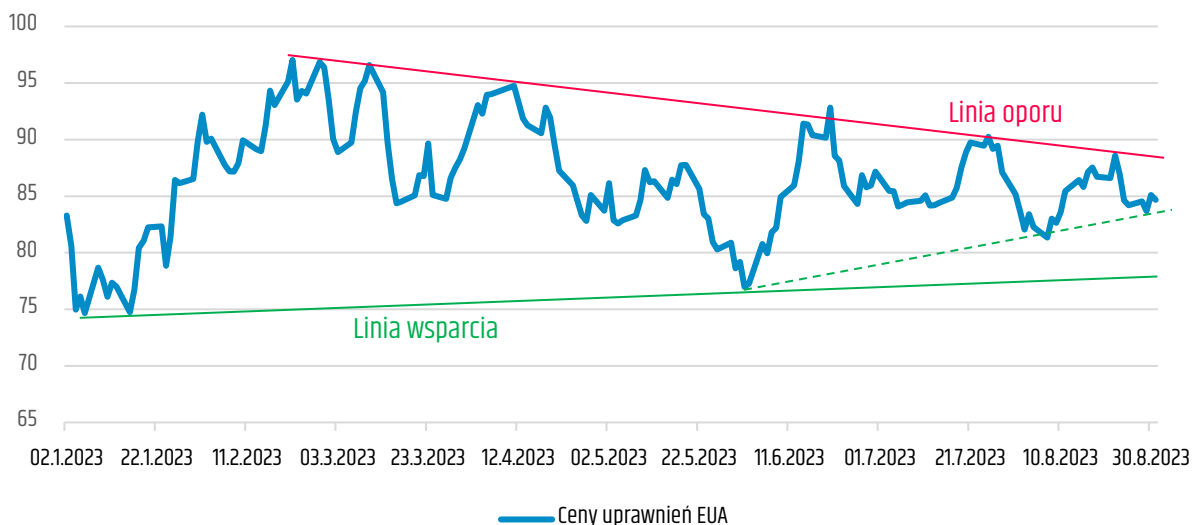
⁴³ [G20 bloc fails to reach agreement on cutting fossil fuels | Reuters](#)

Wykres 4. Dzielne ceny zamknięcia transakcji uprawnieniami EUA na rynku spot w latach 2008-2023 [w EUR]

Wykres 5. Dzielne ceny zamknięcia transakcji uprawnieniami EUA na rynku spot w 2023 r. z wyznaczonymi liniami oporu i wsparcia [w EUR]

Źródło: Opracowanie własne KOBiZE na podstawie danych o cenach z giełdy Bluenext (od 26 lutego 2008 do 11 czerwca 2008 r.), rynku OTC (do dnia 10 czerwca 2009 r.) i giełdy ICE/ECX, Bluenext, EEX, Nordpool (od 11 czerwca 2009 r. do końca grudnia 2012 r.) oraz na podstawie danych giełdy ICE/ECX, EEX (poczynając od 1 stycznia 2013 r.).

Celem zobrazowania sytuacji na rynku EU ETS, a także zmienności ceny uprawnień do emisji, zdecydowaliśmy się na cykliczne umieszczanie w Raporcie z rynku CO₂ wykresów pokazujących główny trend cenowy uprawnień do emisji. Prezentowany w obecnym Raporcie z rynku CO₂ wykres 4 obejmuje okres od lutego 2008 r. do sierpnia 2023 r. Natomiast na wykresie 5 przedstawiono zakres zmienności cenowej w 2023 r.

Niniejszy dokument może być używany, kopiowany i rozpowszechniany, w całości lub w części, wyłącznie w celach niekomercyjnych i z zachowaniem praw autorskich, w szczególności ze wskazaniem źródła ich pochodzenia.

Działalność KOBiZE jest finansowana ze środków
Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

Kontakt:

Zespół Strategii, Analiz i Aukcji

Krajowy Ośrodek Bilansowania
i Zarządzania Emisjami

Instytut Ochrony Środowiska -
Państwowy Instytut Badawczy

ul. Słowicza 32
02-170 Warszawa

e-mail: raportCO2@kobize.pl

W celu otrzymywania bezpośrednio numerów „Raportu z rynku CO₂” zachęcamy Państwa do zapisywania się do naszego newslettera:

NEWSLETTER